

- 1 G. Funckij pentas illustrium questionum & historia passionis dominice 1690
- 2 Andr. Conrj explicatio IV circumst. & passionis 1673
- 3 Bernh. v. Sanden, diff. de sponso sanguinum. 1713
- 4 Christ. Sahmij diff. de viro dolorum. 1718.
- 5 ejusdem, diff. de agno paschali. 1712.
- 6 Jac. Roeters diff. III de morte jude 1668.
- 7 Mich. Schreiber diff. de verbis HAI, HAI, Anna Zabarae. 1716.
- 8 Mich. Sanderi orationes duas de judicio pilati. 1679.
- 9 Balth. Rhau, meditatio sacra vulnerum. Chr. 1635.
- 10 Jac. Börger diff. de veteri Roman: crucifigendi modu. 1670.
- 11 Barth. Goldbach diff. de materia et forma crucis. 1687.
- 12 Mich. Hoynovij programma. 1698.
- 13 Christoph. Schultz de judeo non mortali 1689.
- 14 Joh. Affelmanni diff. de descensu Chr. ad inferos. 1616

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

Σ. ⊖.

GESTA CHRISTI QUADRAGESIMALIA

RESURRECTIONEM INTER ET ASCENSIONEM

A
WHISTONI, FLAMINII, DODWELLI, HARDUINI,
ALIORUMQUE PARADOXIS

LIBERATA,
SENATUS AMPLISSIMI DECRETO
PRO LOCO

PROFESSIONIS IN THEOLOGIA EXTRA-
ORDINARIÆ

SOLENNI VENTILATIONI EXPONIT
PRÆSES

IOHANNES IACOBUS QVANDT
S. THEOL. D. ET P. P.

RESPONDENTE
M. GODOFREDO HENRICO GOLTZ

IN AUDITORIO MAXIMO
A. O. R. MDCCXVI. DIE IX. IUNII
HORIS ANTE-ET POMERIDIANIS.

REGIOMONTI
LITERIS REUSNERIANIS.

PATRI PATRIÆ
AUGUSTISSIMO, SERENISSIMO AC POTENTISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO

**DN. FRIDERICO
WILHELMO
REGI BORUSSIÆ**

MARCHIONI BRANDENBURGICO, S.R.I. ARCHI-
CAMERARIO ET ELECTORI, SUPREMO ARAU-
SIONENSI, VALLANGINENSI ET NEOCOMENSI
PRINCIPI,

MAGDEBURGI, CLIVIÆ, IULIÆ, MONTIUM, STETINI,
POMERANORUM, CASSUBIORUM, VANDALORUM ET
MEGAPOLIS, ITEM IN SILESIA, CROSNÆ
DUCI,

BURGGRAFIO NORIMBERGENSI,

PRINCIPI HALBERSTADII, MINDÆ, CAMINI, VAN-
DALIÆ, SVÉRINI, RACEBURGI ET MEURSÆ;

COMITI HOHENZOLLERIÆ, RUPINI, MARCÆ, RA-
VENSBERGÆ, HOHENSTEINI, TECKLENBURGI,
LINGÆ, SVÉRINI, BURÆ ET LEERDAMI,

MARCHIONI VEHRÆ ET VLISSINGÆ,
DYNASTÆ RAVENSTEINI, ROSTOCHII, STARGAR-
DIÆ, LAUENBURGI, BUTOVIÆ, ARLAIÆ AC BREDÆ,
&c. &c. &c.

REGI AC DOMINO SUO LONGE CLEMENTISSIMO

DISSERTATIONEM HANC
CUM VOTO FELICITATIS PERPETUÆ
GRATA MENTE SACRAT

SERVUS HUMILLIMIS

IOHANNES IACOBUS QVANDT

GESTA CHRISTI QVADRAGESIMALIA

RESURRECTIONEM INTER ET ASCEN-
SIONEM.

Gloriam resuscitati Servatoris Præcones Christi omnesque Resurrectionis Dominicæ testes eloqui, nemo mirabitur, qui secum cogitaverit, sermonum Prophetico-
rum Summam, doctrinæque Apostolicæ centrum IESUM esse, eumque e mortuis excitatum. Crucifixum Servatorem vidit Hierosolyma, vidit Senatus, vidit cohors Romana, & collecta ex omni terrarum angulo multitudo; Sepultum, sigilli fides & prætoria militum caterva demonstrat. In his, fidelibus cum hostibus Christianæ fidei convenit. Gloriam vero suscitati mirari, Christianorum gloria est, quam e caelo Angeli glorioso nimbo illustres, in Orbe universo Apostoli gloriosis apparitionibus convicti, in sepulcro linteamina & sudarium seorsum convolutum Ioh. XX. 7. exponunt, ne splendor gloriæ divinæ inglorius cerneretur, aut præceps et tumulo prorupisse, sed pacate ac tranquille funebri habitu de-
posito exiisse, crederetur. Verum ut Solis splendor, ita & gloria Servatoris solis instar e sepulcro prorumpentis, incrementa capit. Per gradus enim in gloriam ducendus erat, qui superatis variis passionum gradibus ad gloriam enitebatur. Quamobrem, qui Passionis suæ præludia medios inter gloriæ nimbos in Transfiguratione exposuerat, gloriôsæ Resurrectionis suæ veritatem in celebri *τῶσ ἀγαθῶν ταχέως* integris Quadraginta diebus adeo fecit indubiam, ut non nisi exæcati ad hoc Solis iubar cœcutiant. Eam Christi explicaturo Gloriam, id evenit, quod Oratoribus, qui gesta illustrium Virorum gloriosa non tam narrant quam numerant. Unde præsens Vitæ Servatoris segmentum a plerisque Vitæ Christi Scriptoribus levi brachio tactum, cumulate exposui. Rerum tamen copia ad compendium laboris suscepi me vel invitum adegit, quo partim suspitioni de argu-
men-

A

mento nimis curioso occurrerem, partim ansam cavillandi nimiam scripti molem, rescinderem. Fato accidit, eodem hoc anno, quem a C. N. numeramus MDCCXVI cum GUILH. WHISTONO, Viro nec incelebri, nec indocto, novam congregiendi mihi dari occasionem, cui annus hic summa admiratione ob hanc causam dignus est, quod solennem Anti-Christi ruinam ac gloriosi Regni Christi restitutionem orbi polliceatur. Calculos, quos e computo Septimanarum Danielis plurimisque visionibus Apocalypticis subduxit (†), Mathematico non invidio; miror magis, Neo-Prophetas Cemenos (quibus Inspirati Berolinenses suam debent originem) WHISTONI vaticiniis mirum in modum delectari. Promachus enim Neo-Prophetarum haud incelebris IOHN LACY (††) Eques Anglicanus calculum WHISTONI de lubilæo Ecclesiæ instantæ, non approbat solum, sed & annum DEI acceptum, complementum Scripturæ de cælo novo novaque terra, Regnum Messiæ, nuptias Agni, primam Resurrectionem, & novæ Hierosolymæ de cælo descensum instare, mundoque intra triennium manifestanda prædixit, idque visionibus ecstasticis plus quingentis, Londini Spiritu Prophetico confirmatis, invictè persvadere annifus est. LACYUM spes haud raro delusit inanis, maxime vero, cum annum MDCCX. ruinæ Babelis præfigeret, totusq; in spem venio, fore, ut spes ruinæ Anti-Christi a WHISTONO A. MDCCXVI. prædictæ, autorem suum & fallacis augurii, & computi parum felicitis arguat. Numquid enim eam Anti-Christi ruinam, numquid illam Regni Christi gloriam dixeris, in quo Arianismus a WHISTONO assertus triumphos agit, & gloria Christi funditus evertitur? Whistono nuperos in Anglia Scriptorum FLAMINIUM & DODWELLUM e Gallis HARDUINUM e Batavis SPINOSAM aliosque iungo, novas eorum coniecturas sine acerbitate argumentum mei sisto examinis, fucosque quos faciunt, veritatis colore suffundere conor. Suo enim quemvis abundare facile patior ingenio, modo ne veritati quicquam innovatis decedat opinionibus. Id dum exequor, DEUM indefessa prece veneror, ut refluxus meos per semitam veritatis ducat in Gloriam IESU Christi.

(†) in *Essay on the Revelation*, Conf. ROB. FLAMINIUM *diff. the First Resurrection of Christians* sive *de Prima Christianorum Resurrectione* p. 153. seqq. (††) in *Præfatione Tract. Cry from the desert* seu *Clamor e Deserto* p. 4. & 21.

§. I.

Revocatum in vitam IESUM, salutis nostræ auctorem gravissimo consilio DEUS conspicuum voluit Act. X. 40. Quare eundem primo Resurrectionis momento oculis suorum nequaquam subduxit, sed ΔΙ ΗΜΕΡΩΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ PER QUADRAGINTA DIES variis apparitionibus illustrem, manifestavit Act. I. 3. donec, vita exacta, cœlo donatus, terris eriperetur; ut & Gentes sapientiam DEI in mysteriis absconditam venerari discerent, & Iudæi innocentiae Christi, suæque rebellionis ut & feralis Urbis excidii convincerentur. (*)

(*) Quanquam numerorum mysteria sapienti consilio a DEO rebus sacris aptata accendendis piis meditationibus inserviant, ad apodixin tamen perficiendam, non nisi langvide faciunt; nimiumque curiosi videntur, qui cum PETRO BUNGO in Mysteriis numerorum p. 501. & ATHAN. KIRCHERO de abditis numerorum mysteriis P. VI. c. VI. p. 299. in mystagogia numerorum enucleanda desudant. Patribus tamen Veteris Ecclesiae vitio verti nolim, quod in expendendo XL dierum numero a DEO sapienter electo occupentur. Neque enim hic dierum numerus, singularibus plane gestis sacer, sine singulari Numinis providentia commemorationi Christi resuscitati præfinitus videtur. Iudæi ut solent mysteriorum esse tenacissimi, mysteriis quadragenarii numeri indagandis admodum delectantur. Ex antiquis enim ELIESER in Sanhedrin f. XCIX. col. 1. Dies Messiae XL annorum spatio includit, huncq; numerum e Deut. VIII. 3. & Ps. XC. 16. excerpt; Alii e lumine vespertino XL. ante excidium annis extincto, portisque templi apertis tristia infelicitis excidii repetunt præfagia. E recentioribus vero R. IS. ABARBANEL Comm. in Exod. XXIV. 18. f. CLXXXIX. Iudæos per orbem dispersos quotannis Quadragesimali Ieiunio obligari e Quadragesimali Mosis in monte Ieiunio concludit. Non omnem igitur perdunt operam, qui Iudæos, mysticis numerorum expositionibus intentos, e numeris

meris, principio ab ipsis concesso, arguunt. Confitentur Iudæi in SANHEDRIN f. XLIII. IESum morti exponendum XL diebus Præconem nunciassè publicum, qui testes innocentie ipsius conquisiverit, IESumque cruci affigendum exclamarit. Quanquam verò præcipitata Christi in crucem actio, traditionem istam fabulosi convincat mendacii, & IO. BRAUNIUS L. III. Select. Sacr. §. XXXII. p. 325. gravibus rationibus fabulam hanc exanimaverit; permittimus tamen mendacia loqui contraludæos, ut evidens sit, sapienti consilio Christum resuscitatum XL dies in terris propterea commoratum esse, ut ipse innocentie suæ præco, eandem per XL dies post resurrectionem furibundæ Iudæorum catervæ indubiam redderet. Accedit Ionæ e ventre piscis eiectionis Typus, cui ut in tridua sepultura Matth. XII. 40. ita & in prædictione excidii Urbis non XL diebus, sed (quæ infinita DEI patientia est,) XL annis elapsis secuturi, par fuit. Si quis enim annum Tiberii XVIIIum cum A. C. XXXIII. & annum II. Vespasiani cum A. C. LXXXIII. componat, XL anni inde a Resurrectione Christi ad totalem Urbis deletionem emergunt, quorum computum magis exactum IO. LIGHTFOOTUS Hist. Christ. Iud. & Rom. T. II. Opp. p. 750. curiosis exhibet. Nimirum Quadraginta annis populus refractarius in deserto internectione deletus est, quod Iehovæ ac Spiritui eius resisteret Num. XIV. 34. & post XL perfidie Iudaicæ annos, quibus Lapidem angularem reprobavit Matth. XXI. 42. populus rebellis mœnibus suis pulsus est, & patria in hunc diem mansit extorris. Unde notanter Apostolus de rebellionè populi Iudaici verba faciens, populum V. T. rebellem typum Iudæorum suo avo rebellium sinit: *Τὰυτὰ δὲ πάντα ΤΥΠΟΙ συνέβαινον ἐξέως* Hec omnia in Typo iis evenerunt. I. Cor. X. II. Quam felices proinde forent Iudæi, si vera moti pœnitentia ex his numerorum mysteriis, ab ipsismet approbatis, argumentum miserie suæ ducerent, velum oculis propria pertinacia inductum excuterent, eumq; intuerentur, qui non dies nec annos sed secula concessit pœnitentiæ!

§. II.

Et quanquam Gloriam CHRISTI vehementer imminuant Sociniani, dum Mosen sub auspiciu muneris

ris sui in montem evocatum cum Christo, sub auspiciis muneris sui in caelum rapti, componunt, raptumque hoc sine factum volunt, ut Christus voluntatem Patris mundo annunciandam plenissime edoctus, hominibus publicaret; (*) praeludium tamen Quadragesimalis Christi resuscitati commemorationis, repetitam (**) Mosis in monte Sinai commorationem, nolim acerbe negare. Imo ne hoc quidem sine figura contigit, quod non nisi quadragesimo die caelum peteret Servator. Qui enim in prima sui in orbem introductione, die a nativitate quadragesimo Patri in Templo exhibitus est Primogenitus Matris Luc. II. 22. is totidem diebus exactis post secundam sui, ceu Primogeniti e mortuis in Orbem introductionem Hebr. I. 6. Patri se presentavit in caelo; Quique sub auspiciis muneris sui XL. dies commemoratus est in deserto Matth. IV. 2. totidem dies clausulae muneris sui apposuit.

(*) Non mirabitur facile figmentum Socinianorum de raptu Christi, qui cogitaverit, similem de Muhamede Fabulam, Muhamedanos excogitasse, eum super iumento Alborach ad Thronum DEI raptum ibiq; mysteria edoctum, narrare. Quod nec illis mirum videbitur, qui Harmoniam inter Socinianos & Muhamedanos agnoscunt, singulari cura exhibitam ab Ill. LEIBNIZIO in Epistola ad Autorem *des Reflexions sur l'Origine du Mahometisme* seu Mr. LA CROZE p. 170. ut & celebri Anglo CHARL LESLIE in *The Socinian Controversy discuss'd* Praef. p. 7. quiq; Epistolam Unitariorum in Anglia ad Legatum Maroccanum transmissam, excussit. Mosis tamen in montem evocationem nec raptum dici posse, nec typicum fuisse contra SOCINUM, CATECHESIN RACOV. ENIEDINUM, SCHLICHTINGIUM aliosque Socini asseclas data opera arguunt IO. HORNBECK T. II. Socinismi Confutati L. I. c. III. p. 258. NIC. ARNOLD in Refut. Catech. Racov. p. 349. & IO. AD. SCHERZERUS Coll. AntiSoc. Diff. XLIX. p. 403. (**) Novenis vicibus

vicibus Mosen montana Sinaitica conscendisse, trinaque cum DEO conversatum Quadragesima, Harmonia edisserit. Primus ad montem accessus est Exod. XIX. 3. alter v. 8. tertius in apicem montis Mosen evocavit v. 20. quartus describitur Deut. V. 28. 30. quintus Exod. XX. 21. In sexto primam celebrat Quadragesimam, legem divinam tabulis inscriptam edoctus, quas tamen descendens ad radices montis ira percitus. fregit Exod. XXIV. 18. XXXII. 15. Deut. IX. 9. septimus occurrit Exod. XXXII. 30. Octavus secunda Quadragesima Mosaica & visione maiestatis divinæ illustris est Deut. IX. 18. 25. X. 10. Exod. XXXIII. 7. 12. nonus tandem dolatas tabulas novas excepit, unde tertium exacto Ieiunio quadraginta dierum facie splendida redux fit ad populum Exod. XXXIV. 2. 4. 28. nec posthæc montana Sinaitica conscendisse memoratur. Libidinem & Pontificiorum Quadragesimam Mosaicam imitandi, & Simeonis Stilitæ XXVIII Quadragesimas columnæ uno pede innixi, exigentis, parum moror. Potior enim gloria Quadragesimis Mosaicis præ his similibusque corporis macerationibus manet, quod & illustriori gestorum pondere & maiori certitudine se commendent. Vid. LEO ALLATIUS de Simeonum scriptis CHRIST. LUPUS in Notis ad Epistolas de Concilio Ephesino c. LII. p. 294. URB. GOD. SIBERUS de Sanctis Columnaribus p. 9. 10. & IO. DALLÆUS de Ieiuniis c. XVII.

§. III.

Gesta Vitæ Christi non omnia ob immensam eorum copiam Ioh. XXI. 25. nec Quadragesimalia a Scriptoribus Sacris scripto excepta ad nos transferunt. Christum enim oculis fidelium depicturi Scriptores divini, Pictores imitantur, qui, quæ penicillo exprimere nequeunt, brevi linea indicant. Id quidem ægre sibi persuadere patiuntur angustæ mortalium quorundam mentes, eamque sapientiæ divinæ amplitudinem nullo modo capientes, suo indulgent ingenio. Hinc gestis Christi genuinis dubia adspargunt, quorum illa Scriptorum divinorum fide, hæc aut traditionibus (*) aut coniecturis nituntur.

(*)Tra-

(*) Traditionibus Pseudepigrapha annuero, quæ magno quidem numero circumferuntur, Ecclesia vero maxime Orientalis miro consensu minus probatæ fidei convicta, reiecit, & sub gravissimis pœnis Lectioni eorum in Officiis divinis interdixit. Unde IO. ZONARAS Canonem Apost. LX. de Pseudepigraphis erudite illustrans: ταῦτα τοῖνον ἀπόβλητα εἶναι κελεύει ὁ Κανὼν, ἡ εἰς ἀνάγνωσιν μὴ προστιθεῖσθαι. εἰ δέ τις δημοσίᾳ ταῦτα προάγει, ἡ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσκων πειράται, τῶτον ἰσθωμένον ὄντα καθεῖσαι ἐσεως ἀξιοῦ. Canon, ait, censet, hæc esse reiicienda, nec ad Lectiorem proponenda. Quod si quis hæc publice profert, inque Eccl. sia legere conatur, hunc, si sacris fuerit initiatus, dignum depositione iudicat.

§. IV.

Indubii quidem Christi resuscitati gestis annumerantur Apparitiones iteratæ, in quibus Servator vivum se exhibuit & τὰ πρὸς τῆς βασιλείας τῶ θεῶ de vocandis ad Oeconomiam gratiæ Gentibus, sermones instituit Act. I. 3. Sapientiam consilio noluit DEUS Christum in conspectum totius Iudæorum turbæ Act. X. 41. nedum Pilati aut Herodis prodire, nec publico comitatu stipatum ingredi Synedrium, quod duce CELSO mala mente BENED. SPINOSA (†) urget. Qui enim Christo credere renuebant tot tantisque miraculis Filium DEI vivum se demonstranti Rom. I. 4. militibusque tumulo Servatoris auctoritate Iudæorum appositis fidem negabant Matth. XXVIII. 11. ii nec credidissent, si a mortuis fuscitatus in Synedrio aut Templo prædicans Luc. XVI. 31. exclamasset: γενόμενι νεκρῶς καὶ ἰδὲ ζῶνι εἰμι Apoc. I. 18. Quam facile enim fuisset Iudæis figmenta opponere veritati, artiumq; diabolicarum miracula arguere, aut mendacissimum phantasma & impostorem in prioris locum subornatum calumniari? Satis habuit DEUS, discipulis Christum fieri conspiciuum, Resurrectionis Christi testibus oculato testimonio corroboratis, τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ

τῆς Θεῆς manu DEI extensa ad testimonium de Christo dicendum, electis Act. X. 41. a Christo confirmatis Luc. XXIV. 48. nulla fraude illectis, nullo mentiendi pretio deceptis, nulla honorum spe inescatis, e contra ob testimonium de Christo ad Synedria, iudicia, inquisitiones truculentissimas provocatis, præsentissimoque vitæ periculo ac totius mundi opprobrio expositis, in præconio tamen ac depositione testimonii ad aram constantissimis; Summam tandem in testimonio dicendo medias inter mortes gloriam reputantibus μαρτυρίαν τῆς ἀναστάσεως Χριστοῦ profiteri & testes resurrectionis Christi salutari Act. I. 22. III. 15. XXVI. 16.

(†) Impudens perditii Christianorum hostis, CELSI, dicacitas profane persuadere conatur, de Christo nihil dici posse, cuius exempla apud Gentiles non occurrant. Quo sensu Apparitiones Christi fuscitati cum spectris Gentilium, umbrarum specie conspexitis, componens, divinæ potentiae nihil reliquum facit. Inter alia Εχρησεν ἐπιπερὶ ὄντως Θεῖαν δύναμιν ἐκ Φήνας ἢ Θελεν ὁ Ἰησοῦς, ἀντοῖς τοῖς ἐπιηγεῖσασιν ἐν τῷ καταδικάσαντι, ὅπως πᾶσιν ὀφθῆνας. Si, ait, divinam potentiam declarare voluisset IESUS, insultatoribus suis ac Præsidi Synedrii torique Iudæorum turbæ cum apparere, equum fuisset. Multus est in versutiloqui obtrektoris futilitate excutienda ORIGENES L. II. contra Celsum p. 99. causam rei in induratum frontem excæcatamque Iudæorum mentem devolvens, ob quam Servator Parabolas quoque promiscuo cœtui sub involucris propositas solis enodaverit discipulis, quod hi foli mysteriis Regni sui trutinandis, apti videntur. CELSO tamen alia fraude succurrendum e reduxit, homo ad quidvis credendum, modo ne credere teneatur Doctrinæ Evangelii, paratissimus, BENED. SPINOSA, qui omnem furorem in labefactandam Christi Resurrectionem convertit, eamque in Epist. XXII. & XXIII. hoc præsertim elidere tentat argumento, quod Christus e mortuis fuscitatus nec Senatui nec infidelium cuiquam sed solis Sanctis apparuerit, cum tamen vel unica apparitio hostibus facta brevi gratoque compendio universum

versum ad Christianam perduxisset fidem. Vindicat vero veritatem Resurrectionis Christi sepulcrum nulla fraude ab amicis, nulla vi ab inimicis violatum Matth. XXVIII. 6. Marc. XVI. 6. Luc. XXIV. 3. Ioh. XX. 8. Vindicat Scriptura, secundum quam Servator resurrexit 1. Cor. XV. 3. 4. & umbra V. T. eam Christi adumbrant Resurrectionem, quam Apostoli omnibus dubiis superatis, nulla ad imposturam aut lusum ingenii excogitandum, arte plecti, publice confitentur. Conf. ROB. FLEMING L. III. Christologiae c. V. p. 494. seqq. & IEAN CLAUDE Traité de Iesus-Christ L. V. c. XIII. T. III. Ocur. Posth. p. 425. Minus caute vero eruditus Spinosa defensor IO. GEORG. WACHTERUS c. V. Elucid. Cabbalistici §. V. p. 78. errorem de Resurrectione carnis Christi Spinosa ceu neo-converso condonandum putat; sufficere enim, SPINOSAM Divinitatem Christi illustri testimonio firmatam Epist. XXI. ad salutem scitu agnoscere necessariam, praesertim cum ne Paulo quidem Christus secundum carnem notus fuerit 2. Cor. V. 16. Est enim Resurrectio Christi *ἐν νεότητι* praecipuum Christianae fidei caput 1. Cor. XV. 3. cuius impugnationi fidei nexum rumpit, verbum DEI vanitatis arguit, praecones eius *ψευδομαρτυρίας τῆς Θεᾶς* 1. Cor. XV. 14. 15. convincit, salutem nostram labefaciat, Rom. X. 9. & Divinitatem Christi evertit, quam e Resurrectione Sponsoris invicte Paulus demonstrat Rom. I. 3. 4. coll. Ebr. IX. 14. Fides enim, quae Christum & Sponsorem & DEum credit, nunquam tamen vinculis mortis liberatum, ne nomine quidem fidei digna est, quin fidem Christianam evertit, qui Apostolos in capite fidei primario decipi posse, adstruit. Quare cum SPINOSA Paulum perverso consilio sociat WACHTERUS. Paulus enim Christum in carne vidit Act XXII. 17. 1. Cor. XV. 8. visum praedicavit 1. Cor. I. 23. veramque corporum nostrorum restitutionem verae Christi Resurrectioni superstruxit 1. Cor. XV. 18. 20. gloriam tamen in cognatione cum Christo ex eadem secum gente *κατὰ σάρα* orto, quarere, inq; carnalibus gentis suae prerogativis, aut carnis suae delicias aut bonorum praesentis seculi studium amplecti, a puro sinceroque Christi amore alienum pronunciat, Christum sibi ignotum *κατὰ σάρα* professus. Haud raro enim carnales gentis Iudaicae prerogativae, quin & Oeconomia V. T. sub

facrificiis ac lustrationibus carnalibus adumbrata, *σαρκός* nomine in scriptis Paulinis venire solet Ebr. IX 10. Cæteras Spinosaë fraudes detegunt !O. COLERUS in la Verité de la Resurrection de I. C. defendu contre B. de Spinosa & ses sectateurs sub-iuncta Tract. la Vie de Spinosa p. 33--47. BERNH. LAMY L. V. Harm. Evang. c. XLII. p. 616. & IO. FRANC. BUDGEUS in Medit. Pasch. A. MDCCIX.

§. V.

Quo sensim discipulos a corporis sui conspectu desuefaceret, perpetuo visus non est Servator, sed apparitionibus finitis subinde oculis suorum se subduxit, & ut fraudis illusionisque suspicionem amoliretur, repetitis vicibus vivum se exhibuit. Mox uni, mox alteri, mox pluribus (†) apparet, non maribus solum sed & foeminis, ut sexus evanescerent discrimina Gal. III. 28. copioso tandem cœtui, ut omnium animi dubiis liberarentur. Non noctu ianuisque clausis aut in ædibus solum cernitur, (‡) auditur, palpatur, sed & plena die conspicitur, in Urbe & extra eam, in monte, ad littora, in via, in diversorio, ne res universo mundo annuncianda in angulo gesta crederetur Act. XXVI. 26. nec vel umbra suspicionis aut incredulitatis mentes Testium Resurrectionis Christi deciperet.

(†) Et hunc quidem apparitionum Christi resuscitati ordinem prævit Paulus I. Cor. XV. 5. 6. 7 in solis apparitionibus maribus factis, ordinandis, occupatus (forte quod in Imperio Romano, sæminarum testimonium aut nullius aut levis esset valoris) visum Servatorem memorans Cephæ, *ἔτα* duodecim, *ἔπειτα* quingentis fratribus; Et Marcus c. XVI. 9. *πρώτη Σαββάτων πρώτον* Mariæ *μετὰ ταῦτα* discipulis duobus v. 11. *ἕξρον* Apostolis accumbentibus v. 14. (‡) Quo ipso dissentio a NIC. GURTLERO Theologo Batavo, qui Diss. I. de I. C. in Gloriam evecto §. XV. Christum non diurna luce sed sub vesperam Hierosolymis hac de causa apparuisse, opi-

opinatur, quod populosam urbem plena die ingressus facile oculis ludibriisque Iudæorum fuisset expositus. Quam facile enim fuisset Christo suscitato, ne a Iudæis agnosceretur, ἐτέρα μορφή alia forma indui, sub qua ne ab amicis quidem agnitus est Marc. XVI. 12. Ioh. XX. 14?

§. VI.

Ordinem ac Harmoniam Apparitionum Christi Quadragesimalium adornare, res periculi plenissima divinarum literarum explanatoribus visa est, quod dubia huic vitæ Christi segmento implexa, difficulter enodentur; (***) Plurimum tamen operosa diligentia LAMII, (†) TILLEMONTII, (††) LIGHTFOOTI, (*) GRAVESONII, (‡) GERHARDI, USSERII, VOSSII ac CLERICI opem tulit. Et quanquam ne hi quidem Harmoniæ Sacræ Scriptores una consentiant, Apparitiones tamen Christi merito in eas partiuntur, quæ personis singulis, & eas, quæ una pluribus, contigerunt.

(***) Si bene conicio, ista Apparitionum Christi suscitati series præ reliquis, duce Scriptura, videtur potior. Mulieres aprato unguento tumbam Christi πρῶτῃ illucescente aurora domo exeuntes, Sole exorto accedunt Marc. XVI. 2. 4. Luc. XXIV. 1. 2. Ioh. XX. 1. Maria vero lapidem devolutum eminus intuita, fors & terræ motu territa, pertinaci quadam percussa impatientia Hierosolymam se recipit, quæsitum discipulos Ioh. XX. 2. Reliquæ, gesta exactius exploraturæ, & Angeli lapidi sepulchrali insidentis præconio, Resurrectionis Christi convincuntur Matth. XXVIII. 5. Marc. XVI. 5. & cavernam tumuli ingressæ ab Angelis duobus de veritate Præconii Angelici confirmantur Luc. XXIV. 3. 4. 8. Petrus in terea Iohannes ac Maria concitato cursu tumbam adeunt Ioh. XX. 3--9. qui, dum in eo sunt, ut domum properent v. 10. Maria, I. amaras expriment lacrymas, Angeli apparent v. 12. 13. imo Dominus ipse conspicitur v. 14. 17. Marc. XVI. 9. Maria voti compos, gaudioq; delibuta gesta nunciat Marc. XVI. 10. 11. Ioh. XX. 18. dum

2. dum interea reliquis mulieribus in via occupatis Christus occurrit Matth. XXVIII. 8. 9. 10. Luc. XXIV. 10. quæ, itinere confecto,
3. discipulis gesta narrant. Petrus tamen denuo tumbæ accurrit, ei que reduci Dominus apparet. Luc. XXIV. 12. 34. 1. Cor. XV. 4. 5. Flexo in vesperam die *ἐν ἀυτῇ τῇ ἡμέρᾳ* cum discipulis Emaunticis ob sponsum ablatum mœstissimis in via disserit, qui viso Domino in sinu gaudent Marc. XVI. 12. Luc. XXIV. 13. 17. & dum eadem die redeunt, reliqui Dominum Petro apparuisse, nunciant Marc. XVI. 13. Luc. XXIV. 33. 35. Porro *δοῦς ὀψίως τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μὲν τῶν Σαββάτων* Ioh. 5. XX. 19. ab Apostolis accumbentibus Marc. XVI. 14. Luc. XXIV. 36. 40. cibo in confirmationem Resurrectionis sumto, conspicitur 1. Cor. XV. 5. Oëtiduoque elapso, in pleno Apostolorum
6. conventu Thomas Resurrectionis Christi convictus, fidem suam solenni confessione exponit Ioh. XX. 26. 29. Post Pascha redeuntibus in Galilæam discipulis Petro, Thomæ, Nathanaëli, Iacobo ac Iohanni aliisque, e cibo denuo sumto agnitus conspicitur,
8. Ioh. XXI. 1. 14. Et hanc solennis excipit apparitio, qua 500. fratribus in Galilæam evocatis, vivus demonstratur Matth. XXVIII. 16. 1. Cor. XV. 6. addito mandato, de Evangelii post visibilem Sp. S. effusionem, inter Gentes præconio Luc. XXIV. 49. Act. I. 4. *ἔπειτα*
9. dehinc Iacobo apparuit 1. Cor. XV. 7. Tandem vero collectis in Bethaniam discipulis, elapso, quod post Resurrectionem in terris transigere divino consilio decretum erat, tempore, omnibus intuitibus in cælum evehctus, cælis omnibus evasit sublimior Luc. XXIV. 51. Marc. XVI. 19. 1. Cor. XV. 7. (†) L. V. Harm. Evang. c. XL. p. 612. (††) in Memoires al H. E. T. I. p. 85. seqq. (*) in Chronico Temp. Sect. LXXXVII. T. II. Opp. p. 58. (‡) in Chronologia Hist. S. p. 604. Tract. de Mysteriis & annis Christi subiecta. Reliqui in Harmoniis suis videri poterunt.

§. VII.

E singulis prima est MARIA, cui Servator fuscitatus primo mane prima Sabbathi PRIMUM visus est. Marc. XVI. 9. Prima enim inter fœminas miraculorum Christi

Christi testes Luc. VIII. 2. prima inter crucifixionis Christi spectatrices Matth. XXVII. 55. 56. Marc. XV. 40. 41. primas, inter foeminas Resurrectionis Dominicæ testes, occupat. Breviariis vero Pontificiorum manifesto contraria deprehenditur Harmonia Evangelica, quæ Mariam hanc vel cum Maria peccatrice vel cum Lazari Marthæque sorore confundunt. (‡) Marcus neutram innuit, eam indicere quasi digito monstrans, e qua Christus VII. expulerat dæmonia Marc. XVI. 9.

(‡) Lis & gravis & ambigua Romanæ Ecclesiæ exercuit Antifites: An mulier peccatrix Luc. VII. 37. Maria Magdalena Luc. VIII. 2. & Maria Lazari soror Ioh. XI. 2. una sint, an tres Mariæ persona nomineque diversæ? quam nuper magna contentione BERN. LAMY diff. Gallia revocarunt. Et unam quidem adstruunt BERN. LAMY diff. de Unica Magdalena p. 636. P. DAN. HUETIUS in Origen. p. 44. P. PEZRON T. II. Hist. Evang. p. 337. NAT. ALEXANDER T. III. H. E. diff. XVII. p. 188. & PETRUS MAUDUIT Presbyter Oratorii in Analyfi Evangg. de quo vid. LOU. ELLIES DU PIN T. XIX. Nouv. Bibl. des Aut. Ecclef. p. 122. & 318. Diversas NANUS TILLEMONT T. II. Hist. Eccl. P. I. p. 49. MAUCONDUIT & ANQUETINUS singularibus de Maria Magdalena disquisitionibus. Sorbonæ Veteris Decretum A. MDXXI. pro unica pronunciauit Maria, cum IAC. FABER Dissertationem Franciseo Molinæo inscriptam, Parisiis vulgaret, cui se Marcus de Grandivall & Io. Fischerus Episcopus Roffensis in Libb. de unica Magdalena, opposuerunt, fidem faciente IO. LAUNOIO in Acad. Paris. Illust. p. 674. & qui Decretum Sorbonæ exhibet MR. SAINIORE (seu SIMONIO) T. III. Bibliotheq. Critiq. c. XIX. p. 286. Sanioerem tamen esse Sorbonæ recentiori mentem non diffitetur DU PIN T. XIII. Bibl. p. 212. ANQUETINUS vero Diss. p. 342. ut decretum veteris Sorbonæ eludat, ab iis illud non violari ostendit, qui tres statuunt Marias, modo non dicantur tres Mariæ Magdalenz. Tam manifestus hic error est, ut iisdem licet sacris addicti in varias rapiantur sententias

tias, habentq; Pontificii in quo Breviaria, Missalia ac Liturgias suas cum Doctorum suorum componant decretis, cuius specimina in Breviario Aurelianensi, Arelatensi, Catalaunensi ac Viennensi ex Sanctis ficitis Liturgiis Ecclesiæ Papæ haud raro inspersis, cum RICH. SIMONIO T. III. Bibl. Crit. c. XIX. p. 295. obtruderelicet.

§. VIII.

Eadem die, qua suscitatus Mariæ apparuit, CEPHÆ seu PETRO visum Servatorem & Harmonia Evangelica Luc. XXIV. 33. 34. & Paulus haud obscure innuit 1. Cor. XV. 5. Quod vero Petro prius quam reliquis visus sit Apostolis, nequaquam Primatum Petri confirmat, ut BARONIO strenuo Primatus Papalis vindici, visum est, sed Discipulum præ cæteris afflictum erexit, in eo primo omnem declaraturus patientiam in exemplum fidelium 1. Tim. I. 16. Intolerabilis ergo IO. HARDUINI (*) error est, dum Cepham non Petrum Apostolum, sed alium quendam Virum Apostolicum credit, cumulatim rationibus, causæ in ruinam pronæ succurrens.

(*) In id omnes ingenii nervos intendit IO. HARDUINUS, ut obiectum à nostris contra Primatum Papæ, Pauli Petriq; dissidium Gal. II. 11. a Petro devolvat. Unde Cepham a Paulo reprehensum non Petrum, sed Virum Apostolicum a Petro plane diversum fingit Diss. de Cepha a Paulo reprehenso, quam novissimi Operum Harduini Editores e MSO a Mr. DROUYN Doctore Sorbonico communicatam, Selectis Harduini Operibus inseruere. Quacunque vero specie huius farinae se commendat coniecturæ, a vero tamen, ut pleræque HARDUINI à BASNAGIO, UIGNOLIO, DE LA CROZE aliisque examinata, longe sunt alienæ. Gemini mihi in præsentem HARDUINUS postulandus est Paradoxi. Primum est, quod Cepham Gal. II. 11. Cleophæ in itinere Emauntico comitem fingat Luc. XXIV. 13. Quo ipso quidem præ Luca ac Martyrologio sapit HARDUINUS, dum comitis Cleophæ nomen, ab utroque occultatum, exprimit, eos tamen

men, qui Petrum Cleophæ socium credunt, infirmo aggreditur præiudicio. Quo enim teste, quibusve tabulis id persuaserit HARDUINUS? An, quod Cephæ Iudæus Gal. II. 14. Petrus vero nominetur Galilæus Marc. XIV. 70? Quidni enim & Petrus Galilæus licet, Iudæus nominari posset, si non gente, religione tamen, ad quam Gentes cogebat. An, quod Cleophæ socium Iudæum arguat situs civitatis, in quam tendebant ambo? Quo teste enim planum facit HARDUINUS, an domum suam, & si suam, an patriam, ingressi sint? nec levis certe suspicio est, discipulos viam per Emaunta in Galilæam meditato, sed vespera ingruente a proposito impeditos, Hierosolymam rediisse. An, quod & Cleophæ & Cleophæ Socius Principes Populi Hierosolymitani SUOS appellent Luc. XXIV. 20? Numquid enim alii Synedrio aliisve Præsidibus subiecta fuit Galilæa, aliis vero Iudæa, ut in Galilæa nati Principes Iudææ SUOS, vocare non potuissent? Sed multo illustrius est alterum, quod §. XIII. Opp. Sel. p. 928 firmare conatur Paradoxon, dum apparitionem Cephæ 1. Cor. XV. 5. eandem cum apparitione Simonis Luc. XXIV. 34. inficiatur. Christus, inquit, resurgens visus est Cephæ, priusquam discipulis XI. Simoni visus non est priusquam discipulis XI. E. Cephæ non est Simon. Verum Petro Christum prius visum quam discipulis, Lucæ fides comprobatur c. XXIV. 34. Reducibus quippe Emaunte discipulis narrant reliqui: *ὅτι ἠγέεθη ὁ Κύριος ὄντως ἔωσθη ΣΙΜΩΝΙ Vere Christum resuscitatum Simoni apparuisse*, illo, sine dubio, tempore, quo Emauntici iter suum dimeriebantur. Tempus apparitionis assignari ne verisimiliter quidem posse, non est ut miretur HARDUINUS. Ostendat enim momentum temporis, quo Iacobo visus est, postquam 500. fratribus videndum se præbuerat, aut Christum Iacobo visum neget, aut a silentio Historicorum petitam collectionem debilem esse, profiteatur. Et si hæc quidem aliquam veri mentiantur speciem, in eo tamen omnem decoquit fidem HARDUINUS, dum manifesta detorsione verba Lucæ *ὡφθη Σίμωνι* non hoc sibi velle autumat, quod Christus Simoni apparuerit, sed quod Resurrectio Christi persuasissima fuerit Petro, ex quo corpus Servatoris in monumento positum non reperisset, sed sudarium tantum ac linteamina. Eo quippe sensu verbum

ἄφθνη occurrere Gen. XXXVII. 19. καὶ ὄψόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνὶ-
 πνια αὐτῆς Tunc apparebit, quid illi profici somnia eius! Quæ, si
 certa sunt, Christus nec Discipulis nec 500 Fratribus, nec Iaco-
 bo, nec Paulo visus est, cum una eademque voce apparitiones om-
 nes I. Cor. XV. exprimantur: ΩΦΘΗ Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δάδεκα ψ. 5.
 ΩΦΘΗ πεντακοσίοις ψ. 6. ΩΦΘΗ Ἰακώβου ψ. 7. ΩΦΘΗ καμῶν ψ. 8.
 nec Elias Apostolis in transfiguratione Christi Marc. IX. 4. nec
 Angelus Mariæ aut Christo Luc. I. 11. XXII. 43. nec DEUS sub
 V. T. Act. VII. 2. 30. 35. apparuit. Unde dissimilis vocum Græcarum
 positus textum Gen. XXXVI. 19. ab HARDUINO productum, pa-
 rallelorum numero excludit. Verum HARDUINUS, causæ suæ dif-
 fisus, probari postulat: Cepham I. Cor. XV. 5. Simonem Petrum
 esse potius, quam Cleophæ filium, itineris Emauntici comitem.
 Quid si vero postularem ab HARDUINO, ut Cleophæ filium,
 Cepham dictum evincat, quibus id persuaferit testibus? Mihi Si-
 mon Luc. XXIV. 34. & Cephas I. Cor. XV. 5. Petrus est, ante
 munus Apostolicum Simon Matth. X. 1. a Christo Petrus Marc.
 III. 16. & Syro idiomate Cephas dictus Ioh. I. 43. Sed in contra-
 riam raptus partem HARDUINUS: Cephas, ait, qui secundo
 loco ponitur, non est Petrus, qui primo loco in sacris literis me-
 moratur. Argo: E. & Cephas, primo loco a Paulo I. Cor. XV.
 nominatus, non est Cleophæ filius, sed Petrus. Quo evicto, aut
 Primatum Papæ e Primatu Petri adstructum destruat, aut Cepham
 Paulinum Petrum dicat HARDUINUS, necesse est. Neque enim
 verisimile est, (liceat mihi cum HARDUINO loqui) Cepham Pæ-
 dagogum, vulgaris notæ hominem, eumque Schismaticum, Col-
 legio Apostolico anteponi. Quanquam nec ordo nominum Apo-
 stolicorum Primatui vel Petri vel Papæ faveat. ESTIUS enim &
 QUESNELLIUS, uterque cæterus Romani Doctores, e situ nomi-
 num immutato ius adstrui volunt, cuilibet Episcopo in diocesi sua,
 ipsum etiam summum Pontificem præcedendi. Quo nomine & Pe-
 trus Apostolus primus dicitur, non ab imperio in reliquos sed vel
 ab electionis ac vocationis tempore, vel quod Gentes ad Ecclesiam
 N. T. suo præconio primus adduxerit Act. II. 41. X. 2. & primus
 doctrinam de Christo miraculo confirmaverit Act. III. 6. quod ar-
 gumentum præ cæteris CLAUD. SALMASIUS de Primatu Pa-
 pæ c. II. p. 17. seqq. & Appar. ad Libb. de Primatu p. 5. occupavit.
 §. IX.

§. IX.

Tertium locum IACOBUS occupat 1. Cor. XV. 7. Quod, quo certius, eo magis incertum est, an cum RICH. MONTACUTIO Iacobum Maiorem Zebedæi filium, an Minorem, filium Alphæi, an ab utroque diversum isto dignatus sit honore Servator? Communis veteris Ecclesiæ traditio Iacobum Minorem τὸν ἀδελφὸν Ἐκκλησίας Domini agnatum seu confobrinum credit, quem WHISTONUS quidem germanum Christi fratrem e Iosepho ac Maria natum, (†) HARDUINUS vero ævi Apostolici schismaticum fuisse, e neglecto eius a Luca nomine, fatis imperite arbitratur.

(†) Nimirum Helvidianos imitatus GUIL. WHISTONUS in Schediasmate de Fratribus Sororibusque Christi in Sermons and Essays upon several subjects p. 182. fratrum ac sororum e Maria ac Iosepho natorum numero, Iacobum adscribit, qui & Frater Domini Matth. XIII. 55. Marc. VI. 3. Gal. I. 19. & in CONSTIT. APOST. μάρτυς τῆς παρουσίας αὐτῆς testis apparitionis Dominicæ diserte salutatur L. II. c. LV. L. VI. c. XII. L. VII. c. XLVI. L. VIII. c. XXXV. Quam WHISTONI sententiam uti non approbo, ita pleniorum lucem negat Pauli reliquorumque Scriptorum Sacrorum silentium. Iacobum tamen Minorem ex hoc capite conicit IO. LIGHTFOOTUS in Chron. Temp. & Ord. Text. N. T. Sect. XCII. T. II. p. 61. quod Iacobus Minor Paulo esset cœvus, cuius scopus sit, Apparitiones Christi ministris Circumcisionis Petro ac Iacobo Gal. II. 9. sibi vero Ministro præputii factas, exponere, quo, ut illi Iudæis, ita hic Gentibus, vitam profecto fidem meretur IO. HARDUINI de Cepha §. XV. Opp. Select. p. 930. observatio, qua Dominum nec Iacobo Maiori nec Minori visum existimat, eoque insuper procedit audacia, ut Iacobum Schismaticis ævi Apostolici Gentes ad Iudaismum cogentibus, annumeret, solo fere Luca reliquorumque Scriptorum divinatorum de Apparitione Iacobi, silentio, in hanc illectus sententiam. Misor vero, HARDUINUM 500. fratres Schismaticorum liberasse

numero, cum tamen & eorum nomina Historia Evangelica tacito involvat silentio. Sed, Iacobum diserte Fratrem Domini salutari Gal. I. 19. illumque titulum a Paulo I. Cor. XV. 7. negligi, arguitur HARDUINUS: *Sivero, ait, frater Domini Iacobus ille foret, hoc ille titulo hic æque designaretur a Paulo atque in Epistola ad Gal. I. 19.* Siccine vero dubitat HARDUINUS Iohannem Matth. IX. 14. Marc. I. 6. XI. 30. Act. X. 37. eundem esse cum Iohanne Baptista, quod Baptista titulo non ubivis designetur? Ecquid igitur dubitat HARDUINUS, Iacobum I. Cor. XV. eundem cum Iacobo, Fratre Domini, licet adposito *ἀδελφῆ τῆς Κυρίας* Fratris Domini nomine expresse non compelletur, ut reliqua HARDUINI adducere superfedeam, quod nulla fere opera, vani ingenii eius partus in ventos abeant.

§. X.

Illustris Apparitio PAULO iter Damascum facienti, contigit I. Cor. XV. 8. (*) qua Gentium Doctor in præconem Præputii cooptatus inque testem Resurrectionis Dominicæ inauguratus est Act. XXVI. 16. A meo saltem aliena scopo est, quod CHRISTUM non in terris commorantem, sed post emensos XL ultimæ in terris commorationis dies Act. IX. 27. XXVI. 16. in cœlos evectum exhibeat; æque ut visio Stephani, acri sermone, in publico congressu, Iudæorum argumentis pertinaciam, Act. VII. 55. ut & Iohannis Prophetæ Apoc. I. 13. præsentim apta est argumento.

(*) Visibili specie Christum a Paulo visum, dubium non est, sive rem gestam Act. IX. 22. 27. sive contentionem Apostolicam cum PseudApostolis respexeris. Paulus enim ex *ὀπτασία* Christi invitum Apostolicæ auctoritatis promit argumentum Gal. I. 1. 11. 12. 16. Tit. I. 3. Visionem insuper suam Petri, Iacobi, reliquorumque Apostolorum visionibus iungit, ex eadem muneris sui demonstraturus excellentiam. Cætera de Pauli similibusque apparitionibus dubia, data opera excussit Venerandus Senex IO. FECHTIUS Diss. de Apparitionibus Christi post Ascensionem §. IV. & XIII.

§. XI.

§. XI.

Plures sunt & ob spectatorum copiam mage solennes in quibus uno pluribus visus est. Et primum quidem Mulieribus Hierosolymam à tumba reducibus Matth. XXVIII. 9. Tum vero forma mutata Discipulis Emaunticis, in fractione panis manifestatus Luc. XXIV. 31. Deinde Collegio Apostolico Marc. XVI. 14. Luc. XXIV. 36. 37. 1. Cor. XV. 7. & post octiduum Thoma connumerato, undenis Ioh. XX. 24. 25. 26. Præterea Discipulis ad littora maris Tiberiados congregatis, e miraculo multiplicatorum piscium agnitus, quam tertiam apparitionem merito nominat Iohannes XXI. 14. sive solenniores numerentur, sive illæ solum, in quibus cibo usus est cum discipulis. Cunctis tamen potior est illustris Christi apparitio, quæ ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπυξ in solenni panegyri discipulis plus quingentis in monte Christum exhibuit. Rem gestam credimus, tempus ac personas ignoramus, Paulo quidem adeo cognitatas, ut & mortuos a vivis discernat, & ad superstites ceu dictorum suorum Testes provocet 1. Cor. XV. 6. (*) Procul dubio in Galilæa apparitione hac suos dignatus est Servator; Solennis enim Christi promissio Matth. XXVI. 32. Marc. XIV. 28. solennis Angeli ad illustrem apparitionem invitatio Matth. XXVIII. 10. Marc. XVI. 7. & solennis Apostolorum in plena Præconum Resurrectionis Christi panegyri inauguratio, maxime solennem spectatorum concionem Apparitioni memoratæ deposcunt.

(*) Dubiam reddit Manifestationem Christi suscitati in Galilæa omnium maxime illustrem Confessorum Christi numerus, qui post Ascensionis Dominicæ tempora CXX. non excedit Act. I. 15. Cum autem Lucas non omnium Fratrum seu Christi confessorum verum, μαθητῶν discipulorum, ἐν τῷ αὐτῷ in domo una

dic

Die Pentecostes , Hierosolymis congregatorum , eorum præfertim , quorum familiari conversatione Christus usus est , numerum incat , mirum non est , numerum Discipulorum Christi numero Fratrum multo esse arctiorem . Christo interim plures confessores in Galilæa , tum e cætu plebis promiscuo Ioh. II. 23. IV. 1. VII. 31. VIII. 30. X. 42. tum e Primoribus populi Ioh. XII. 42. vel ante Ascensionem in cælum gloriosam , nomen dedisse , nullus dubito , etsi a confessione publica eos retraheret vesana populi in Confessores Christi ferocia . Qui vero auctore CHRYSOSTOMO in hac Apparitione Christum sublimem in aëre visum fingunt , quod I. Cor. XV. 6. visus memoretur ΕΠΑΝΩ πνευματικός^ο sursum , seu ut illi exponunt , in aëre , ἐπ' αὐτῶ numeris apud Græcos additum , indicium esse numeri indeterminati Marc. XIV. 5. Num. IV. 23. 1. Paral. XXIII. 24. ignorant . Ultra tamen , quam par est , coniecturis operam dedit NIC. GURTLERUS Diss. I. de Iesu in Gloriam evectam §. XI. fingens , Christum primo a vita repetita die , in Galilæam navigio traicisse , quod via nimis aquosa , pedestre iter Galilæam petentibus negaret . Iter enim a Christo in Galilæam prima die susceptum nec Angeli invitatio nec Scriptorum divinorum auctoritas postulat , multo minus iter navale soli excusat humiditas , cum eadem via Emauntici pedites in Galilæam proficiscerentur Luc. XXIV. 17. Et , si eadem via navigio æque ac pedibus contendere datum est Matth. XIV. 13. Marc. VI. 33. quanto minus navi Christus indiguit in Galilæam traiccturus , qui corpore nondum glorificato super aquis ambulans Matth. XIV. 25. 26. Marc. VI. 48. 49. Petrum idem exequi iussit Matth. XIV. 29.

§. XII.

Vana quorundam curiositas tempus commorationis Christi satis diuturnum cum apparitionum paucitate componere satagit , quod cum frustra tenet , ad coniecturas confugit , aut ad virorum Apostolicorum Pseudepigrapha temerario plane ausu dilabitur . Evidens est demonstrationem Resurrectionis Christi XL diebus non indiguissè ; Nec instruendis Apostolis totidem opus erat , cum plena eorum
in-

institutio ad Spiritus S. adventum post Christum in gloriam euectum, effundendi, differretur Ioh. XVI. 14. (***) Dandum igitur & hic voluntati divinæ, quam citra revelationem assequi nobis datum non est Rom. XI. 34.

(***) Nervofus de præfenti argumento Discursus est ROB. FLAMINII Lib. III. of the Christology c. V. p. 501.

§. XIII.

Quare, qui nimium sunt curiosi, ac ultra quam viribus humanis datum est, sapiunt, Iudæis mihi videntur simili, in gestis Quadragesimalis Ieiunii Mosaici, maiori, quam par erat, occupatis studio. (†) Enimvero, si iustas temeritatis suæ pœnas dare nolint, Gesta Infantia Christi velim exponant, (***) quæ Evangelistæ paucis tangunt, & hoc solo nos iubent contentos, quod Christus ab ætatis illius peccatis liber, sub sancta Parentum disciplina occultæ instar arboris creverit, donec fructus suos publico exponeret. Indicent, quid inde a XII ad XXX ætatis annum? quid integris XL diebus actum sit in deserto? Tentatio enim, & confecto Ieiunio, & paucis forte horis absoluta est. Ista vero cum curate exponere nesciant, reliqua velim desinat mirari. Mearum tamen erit partium, coniecturis Virorum eruditorum e Scripturis partim, partim Patribus operosa diligentia congeffis occurrere, ne indicta causa damnari videantur.

(†) Iudæi, ut miro in fingendis fabulis sunt ingenio, ita Quadragesimis Mosaicis fabularum phaleris exornandis, operam navant. Nonnulli Mosis in cœlum deportati prolixam cum Angelis de Legibus excellentia pugnam obtrudunt, alii in SCHEMOS RABBA f. CLIV. col. IV. & TANCHUMA f. LIV. col. I. indagine Generationum futurarum, fatorumq; Regum Israelis, a DEO Mosis exhibitorum, diuturnam Mosis in monte moram excusant. Plerique sen-

ensum Legum Sacrarum, ac profunda Legis oralis mysteria Mosis exposita, contendunt. ABARBANEL in Perusch al Hattora f. CLXXXIX. præ reliquis mage curiosus Mosen Embryonem fingit, cui generando XL dies destinati sunt, & nutriendo nec cibo nec potu opus est; DEum vero decem primis diebus X. Discursus Physicos de Materia & Forma prima, Igne, Aëre, Aqua, Terra, Mineralibus, Plantis, Animalibus & Homine; altera dierum decade X. discursus Astronomicos de Cœlo, VII Planetis, Stellis fixis ac primo mobili, tertia X discursus Metaphysicos de Ideis rerum abstractis, quarta tandem X. discursus Cabbalisticos de X. Sephirôth Mosis explicasse. Tam scite pensum distribuit Iudæus, ne quis Mosen vel per horam otio deditum arguat. Verum tam inconditas nugæ plerique Iudæorum Doctores agunt, ut Paulus non vereatur, sapientissimos stultitiæ convincere I. Cor. I. 19. (**). Sunt, qui & hic nœnias imperitis obrudunt, Libro de Infantia Christi teste, quem in Bibliotheca Casarea latere refert PETRUS LAMBECIUS Lib. VII. de Biblioth. Vind. p. 270. Eiusdemq; nominis Evangelium Bibliotheca Regia Parisiensis, auctore PHIL. LABBEO servat & HENR. SICKE e codice Goliano Arabico publici iuris fecit, miraculis Christi infantis refertissimum. Fabulis tamen otiosarum mentium & spurii veterum scriptis fœtus subventaneus hominis impuri & supra modum in fabulis excogitandis exercitati, adscriptus est a RICH. MONTACUTIO P. II. Orig. Eccles. p. 31. & GVIL.ERN. TENZELIO Colloq. Menstr. A. MDCXCVII. p. 537.

§. XIV.

Enimvero GVILIELMUS WHISTONUS & ROBERTUS FLAMINIUS iteratas Christi in cœlum fingunt Ascensiones, (**). Quadragesimali ultimæ Christi in terris commorationi, adscribendas; Quarum duæ præ cæteris magis fuerint solennes, altera ipso Resurrectionis die matutinis, altera vespertinis horis, suscepta, quas plures subinde exceperint. Nequaquam igitur, quod unanimi concordique hæctenus creditum consensu est, quadragesimo

a

a Resurrectione Die, cœlum petiisse Servatorem, sed solennem Ascensionem alias minus solennes antecessisse, opinantur. Quam evidenter autem iis hoc persvaserint Paradoxon, qui Scripturam sequuntur, e solutis documentis præ reliquis speciem mentientibus, evidens erit.

(**) Prodiit WHISTONI Commentatio upon the several Ascensions of Christ, de multiplici Christi Ascensione annexa Essay on the Apocalypse Commentario in Apocalypsin MDCCVI. cum augmento tamen recusa sextum occupat locum in Whistoni Sermonibus ac Tentaminibus Miscellaneis Londini MDCCIX. editis. Verba Paradoxi, cuius defensionem suscepit, ita fluunt: *Our Blessed Saviour ascended up into Heaven several times after his Resurrection, particularly twice that very Day on which he rose from the Dead; once in the Morning, and again in the Evening of the same Day.* Christus e mortuis suscitatus sæpius præsertim vi-petiit, & ea quidem, qua resurrexit, die, duabus præsertim vici-bus, altera tempore matutino, altera vespertino. Lecta WHI-STONI meditatione ROBERTUS FLEMING seu FLAMI-NIUS Theologus Anglus, Presbyterianorum cœtui adscriptus, sententiam suam in Christology seu a Discourse concerning Christ considered in himself, in his Government and in Relation to his subjects and their Duty to him, nescio quo fato, omissam, e schedis sparsis recollectam, Christologia T. II. Præf. p. XVII. inseruit, paradoxo Whistoniano ut *highly probable* summe probabili, subscribens. Utrique, non tamen nisi dubitanter præluserat DANIEL WHITBY S. T. P. & Ecclesiæ Sarisburien-sis Cantor in a Paraphrase and Commentary on the N. T. T. I. p. 564. qui tamen Historiæ Evangelicæ omniumque Scripturæ In-terpretum & veterum & recentiorum silentio territus, ani-mum mutavit.

§. XV.

Et repetitam quidem Christi in Cœlum Ascensionem parum persvadet repetitus solenni Expiationis die Pontifi-cis Maximi V. T. Christum Antitypum adumbrantis in

D

San-

Sanctum Sanctorum ingressus. Scriptura enim unius solum Ascensionis Christi meminit, quadragesimo a vita repetita die susceptæ Act. I. 3. seqq. Reliquas vero seu solennes ac principales seu minus solennes excludit, dum Pontificem N. T. per Pontificem V. T. præfiguratum, eiusque in sancta introitu adumbratum quidem, illo tamen longe excellere docet, quod per proprium sanguinem non sapius, sed ΕΦΑΠΑΞ SEMEL in Sancta penetraverit. Hebr. IX. 12. (*)

(*) Speciem præ se ferunt WHISTONI Socinianorum castra secuti, dubia. Primum quidem in Typo occupatur, ac Pontificem V. T. semel quidem quovis anno solenni Expiationis die, repetitis tamen vicibus, eodem die adytum ingressum, urget. Quodsi enim Talmudicis in IOMA c. V. Mischna I. III. IV. IO. LIGHT-FOOTO de Minist. Templi c. XV. ABENDANA in Levit. XVI. aliisque testibus, diei Expiationis solennia quater repetito Pontificis M. in adytum ingressu, absoluebantur, non male Antitypum confert WHISTONUS; & cum V. T. Pontifex ΕΠΑΞ Sancta ingressus recte dicatur, licet pluribus solenni illa die, vicibus, in Sancta penetraret, quidni pari iure Christus ΕΦΑΠΑΞ cælum ascendisse diceretur, pluribus licet vicibus Patri in cælo exhibitus? Equidem haud pauci unico in adytum ingressu functiones Pontificis V. T. expediunt, Typum plenius cum Antitypo compositori, quam viam nuper admodum Theologus Tubingensis ANDR. ADAMUS HOCHSTETERUS Diss. de Ingressu Pont. in SS. ingressus est; Maiori tamen veritatis specie eorum se commendat sententia, qui facem præferentibus e Iudæis MAIMONIDE in Hilcos lom Haccippurim c. IV. §. II. Hilcos Bias Hammikdash c. II. §. III. e Christianis ROB. SHERINGHAMIO in Iomac. V. §. IV. IAC. RHENFERDIO in Diss. de Comparatione Expiationis Pont. V. cum Pont. N. T. §. XXI. P. IURIEU Lib. II. Hist. Crit. c. XIV. p. 340. & IO. ANDR. DANZIO Diss. II. de Funct. Pont. in Adyto c. III. §. XVII. Pontificem solenni Expiationis die pluribus vicibus Sanctum Sanctorum ingressum iudicant, Paulum vero unicum Pontificis

tificis in Sancta memorantem ingressum de actu dici Expiationis continuato loqui malunt, eo sensu, quo Israelitæ ter quovis anno comparere coram Iehova dicuntur Exod. XXXIV. 23., pluribus licet in unaquaque comparitione vicibus, templum ingressi. Quare Prærogativa Pontificis N. F. præ Pontifice fœderis antiqui intercedit, quo minus omnibus absoluta numeris Typi cum Antitypo Harmonia instituat. Neque enim peccatis propriis expiandis, nec Pontificalis dignitatis successore indiget N. F. Pontifex, qui omni νόμος σαρκικῆς ἐντολῆς statuto Legis in Paradiso latæ, generi humano necem minantis, exemptus, secundum virtutem vitæ perennis Sacerdôs est perpetuus Ebr. VII. 17. Quas Pontificis N. F. prærogativas brevi compendio Hebr. VII. 27. a Paulo delineatas, luculenter illustrat IO. BRAUNIVS L. III. Select. Sacr. c. IV. p. 330. Quamobrem, sicut Christus nobilioris fœderis exprimisior nobiliorem pro peccatis obtulit Ebr. IX. 14. 23. X. 4. ita & introitus eius in Sancta introitum Pontificis V. F. multis titulis antecellit. Pontifex enim V. F. fœculum prunis & acerram suffitu repletam Lev. XVI. 12. 13. porro iuveni immolati sanguinem pro peccatis Pontificis v. 14. tum hirci cruorem pro peccatis populi mactati, pelvi exceptum v. 15. Sanctuario intulit, tandem ut Hebræis in IOMA c. VII. Mischna IV. placet, acerram loco suo reponendam, Sancto extulit. Omnibus his Pontifex N. T. supersedere potuit, non iuveni aut hirci cruore, sed sanguine proprio cœlum ingressus; quare, nec gemina sanguinis aut thuris illatione, nec prunarii aut thuribuli elatione opus habuit, assiduus precum suffitus vi meriti sui adolens, DEOq; offerens Ebr. X. 10. Altera WHISTONIANI erroris occasio est, quod introitum Christi semel susceptum ad συντελέειν τῶν αἰώνων restringat, acsi id solum innuat Paulus, quod Christus non in diversis Oeconomix temporibus, sed ἀπαξ semel in extrema nempe mundi Periodo, peccata mundi expiaturus orbem ingressus sit, nec nisi semel, pro nobis intercessurus in ultima mundi Periodo cœlum intraverit. Quo ipso & nexus & vis verborum Pauli rumpitur, qui ex necessitate semel moriendi homini peccanti imposita unicum Sponsoris in sancta introitum concludit, unicam Pontificis N. T. immolationem cum unica ejusdem in cœlo

com-

comparitione componens Hebr. IX. 27. 28. Καθ' ὅσον ἀπέκτετα τοῖς ἀνθρώποις ΑΠΙΑΞ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τῆτο κείσιν· ΟΥΤΩΣ ὁ Χεῖσός ΑΠΙΑΞ προσενεχθεῖς, ἐν δευτέρῃ χωρὶς ἀμαρτίας ὀφθῆσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεδεχομένοις εἰς σωτηρίαν. Ubi quidem, in συντελείᾳ αἰώνων apparuisse Christum indicat Apostolus, ut Periodum temporis generatim exprimat, unicum tamen Christi ingressum determinat arctius, dum eundem cum morte hominum & immolatione Christi comparat, cui non nisi semel subiectus fuit, adeo, ut post manifestationem Christi in carne, sola ad iudicium apparitio residua sit.

§. XVI.

Ascensionem matutinam, primo statim a vita re-
petita die horis susceptam matutinis, nec Christi cum Ma-
ria prolixis amplexibus Servatori obvia, colloquium
Ioh. XX. 17. nec Officii Sacerdotalis conditio typico
V. F. sacerdotio adumbrata evincit, utpote cui incumbere,
primo temporis articulo hirci piacularis sanguinem in san-
cta sine mora inferre, populi que expiationem sparso con-
summare sanguine Lev. XVI. 15. nedum decori leges pos-
tulant, ut ante cum Patre quam cum hominibus conver-
saretur. (‡)

(‡) Ascensionem Christi matutinam persuasi WHISTONUS in
Essays p. 145. & FLAMINIUS in Preface p. XVIII. Verba Chri-
sti Mariam compellantis producant Ioh. XX. 17. Μὴ μου ἄπτῃς
οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου. Πορεύου δὲ πρὸς τοὺς
ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς. ANABAINΩ πρὸς τὸν Πατέρα μου, καὶ πατέρα
ὑμῶν. Cave me tangas. Nondum enim ascendi ad Patrem meum.
Vade vero, discipulis nuncia: Ascendo ad Patrem & meum & vestrum.
Ubi quidem Christus id non vult, quod opinatur WHI-
STONUS Ess. p. 150. *that he was just then going up to the*
Father se sine ulla mora ad Patrem ascendere, ut ne ulla quidem
humanitatis admittere possit officia, sed a prolixiori amplexu He-
braeis se invicem compellantibus admodum familiari, Mariam re-
trahit, ne moras inutiles necendo, a nuncio Resurrectionis ad di-
scipulos

scipulos perferendo, retraheretur. Q. D. Noli me extensis compellere brachiis, aut definitos divino consilio dies, elapsos opinari, aut basia figendo intempestive cunctari; Satis tibi moræ erit prolixiores mecum instituendi sermones, qui aliquamdiu in terris commorabor. Necdum ascendi (quæ tua forte aut discipulorum et vacuo sepulcro suspicio est) ad Patrem. Officiis tamen humanitatis si inhærere velis, age, rumpe moras, fratribusque meis mœnore pressis me tibi visum nuncia, meq; in coesse, ut finito curriculo Quadragesimali ascendam ad Patrem meum, per naturam, vestrum per gratiam. Vid. MR. IEAN CLAUDE in *Traité de Iesus Christ*. L. V. c. XIII. §. VI. T. III. Oeuv. Posth. p. 445. BERN. LAMY Comm. in Harm. Evang. L. V. c. XL. p. 612. & IAC. GUSSETIUS in *Vesperis Gröning*. p. 65. 66. Qua verborum interpretatione observata, tempus Ascensionis non determinat Servator. Neque enim ait: *Νῦν ἀναβαίνω* aut *νῦν ἀναβήσομαι* sed nondum se ascendisse innuit *ὄυπω ἀναβήσῃνα* nondum *ascendi*. Si vero ex sequenti *ἀναβαίνω* eadem die imminentem colligas Ascensionem, potiori iure Christum iam ante Passionem in eo fuisse dixeris, ut sine interposita mora cœlum peteret, cum temporis articulum evidentius exprimat: NTN ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα *ψαῖά με NUNC vado ad eum, qui misit me* Ioh. XVI. 5. exacto *μικρῶ* migraturus ad Patrem v. 16. quam quidem prædictionem non de instanti Christi in cœlum raptu, sed Ascensione post Resurrectionem matutina WHISTONUS p. 149. exponit. Porro, nec Typus Pontificis V. T. sanguinem victimarum Sanctuario inferentis DEO in peccatorum Expiationem exhibendum, præsentī aptus est argumento. Si enim plenam Typi cum Antitypo Harmoniam inferat (quam tamen nec Typi imperfectio, nec Antitypi sublimitas patitur) ipso mactatæ victimæ die sanguinem Sanctuario inferri oportuit, cum Pontifex V. T. non tertia post effusum victimæ sanguinem, sed eadem, qua victimam immolaverat, die, sine mora adytum ingrederetur Lev. XVI. 30. *He did immediately and without Delay carry his Blood into the most holy Place, and sprinkle it before the Mercyseat, and thereby compleat the Atonement of the People, ut WHISTONUS in Essays p. 146. fermocinatur: Immediate ac, sine mora sanguinem adyto illatum coram Propitiatorio sparfit, expi-*

expiaturus populum. Quamobrem & Christus, Pontificis munia & typum expleturus, prima statim die, cum effuso sanguine animam deponeret, peccata expiavit, eademque die Sanctum Sanctorum ingressus est, *ἐμφανεῖσθαι τῷ προσώπῳ τῷ θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν* quod in conspectu DEI pro nobis compareret Hebr. IX. 24. pretiosum effundendo sanguinem sacrificium in cruce consummavit, animam velo carnis rupto effusam, sanctuario sine manibus parato intulit, eamque Patri exhibuit, certa sub sponsione, carnem sepulcro liberatam corpori unendam eoque sistendam tempore, quod divina visum fuerit voluntati. Tandem, si FLAMINIO decori iura violasse videtur Christus, quod hominibus prius quam Patri se manifestaverit, componat velim cum Decori legibus Apparitionem qua ante Ascensionem ad Patrem WHISTONO omnium primam, Mariæ apparuit. Etsi enim Mariæ ignotus esset, apparitionum tamen numero eodem iure eximitur, quo manifestatio Christi aliena induti forma Discipulis Emaunticis facta apparitionum numero excluditur. Christum Mariæ non tam sponte quam invitum apparuisse nil impedit, quod *her affectionate Prayers and Tears did extort Christ's making himself known to her, impensis precibus ac Lacrymis manifestationem Christi extorqueret.* Neque enim lacrymis ad Apparitionem sed ad affectum movere Maria cupiebat Dominum sub hortulani forma manifestatum Ioh. XX. 13.

§. XVII.

Multo vero minus Ascensionem Christi vespertinam triga licet Testium stipatus, WHISTONUS evicerit. Præsidium in MARCO ponit, qui Ascensionem Servatoris apparitioni ultimæ Resurrectionis Dominicæ Die, tam arcte connectit, ut nullum sit dubium, quin eadem die, qua apparuit, in cœlum ascenderit. Marco LUCAM sociat, qui Ascensionem aliam in Actis aliam in Evangelio Luc. XXIV. memorat, per illam quidem Ascensionem solennem quadagesimo a resurrectione die, per hanc vero Ascensionem ipsa resurrectionis die horis susceptam vespertinis, in-

nuas,

nuens. Scriptoribus sacris BARNABAM iungit, qui causam Sabbati Die Dominica celebrandi, traditurus $\Delta\delta$ και ἀγομεν την ημεραν την ογδην εις ευφροσυνην EN H ἀνεστη ἐν νε-
 ,, κρών ΚΑΙ ΦΑΝΕΡΩΘΕΙΣ ΑΝΕΒΗ ΕΙΣ ΤΟΤΕ ΟΥΡΑΝΟΤΕ Propter-
 ,, ea, ait, lætantes transigimus diem Octavam, IN
 ,, QUA surrexit a mortuis & conspectus ASCENDIT in
 ,, cœlum. Ascensio solennis in diem Septimanæ quin-
 tum, hæc, quam BARNABAS laudat, in primum inci-
 dit. Quare, WHISTONO iudice, non est, nisi Ascensio
 vespertinis primæ diei horis suscepta.

(*) Enimvero ne his quidem testibus litem transigit WHISTO-
 NUS. MARCUS enim enumeratis primæ diei Apparitionibus,
 Christum πρώτον Μαρίας v. 9. μετά ταῦτα Discipulis duobus
 v. 12. & ὕστερον sub finem diei Apostolis visum memorat v. 14.
 brevisque usus compendio (quod Marcus fere perpetuum est) re-
 censitis Resurrectionis Dominicæ Gestis, Ascensionem Christi,
 subiungit, v. 19. addens: ὁ μὲν Κύριος μετά τὸ λαλῆσαι ἀν-
 τούς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιῶν τῆς Θεῆς. Eam
 procul dubio Ascensionem Marcus indicat, quam Sessio ad dex-
 tram Patris & Apostolorum in orbem excepit migratio Marc. XVI.
 19. 20.; eavero non est nisi Ascensio solennis, quadragesimo a vi-
 ta repetita die suscepta. Accedit Marci stylus a Luca plane diver-
 sus; Marcus enim Dominum in cœlos sublatum memorat, μετά
 τὸ λαλῆσαι αυτοῖς post institutos cum Discipulis Sermones. Ubi
 quidem nullanos cogit necessitas, verba Historici ad sermones ul-
 timos restringere, qui potius omnes sermones, omniaque col-
 loquia præsertim de Regno DEi, Act. I. 3. integro XL dierum
 intervallo cum Discipulis instituta, complectitur. Lucas vero de eo
 Christi colloquio locutus, quod paulo ante Ascensionem cum disci-
 pulis instituerat, ait: καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδη Et, HIS DICTIS,
 sublatu est Act. I. 9. evidenti indicio, arctius Luca narrationem,
 quam Marci coherere. Suo proinde indulget genio WHISTONUS
 dum p. 155. ait: *Those who wrest them to the final Ascension, must
 do so, not because the Text of it self points that way, but
 because*

because their Prejudices do not permit them to think of any
 „other. Qui ad ultimam Christi Ascensionem ista torquent,
 „id non faciunt, quod Textus ipse ad illam respiciat, sed quod
 „Præiudicia ipsorum non permittant de alia Ascensione eundem
 „exponi. Quod porro LUCAM attinet, perperam WHI-
 STONUS aliam fingit Ascensionem, quæ Lucæ XXIV. 51. ab
 Ascensione, quæ Act. I. 9. describitur. Quamobrem WHISTONO
 applaudere non audet FLAMINIUS, in reliquis eum presso pede
 secutus. Demus enim, nec Nubis Christum suscipientis nec An-
 gelorum Ascensioni præsentium LUCAM in Evangelio memi-
 nisse, eadem tamen Historia in Evangelio brevius, plenius in Actis
 narrari potuit, sive ex divina Revelatione, sive ex ἀπόπτω pleni-
 ori institutione, quorum hoc FLAMINIUS præponen-
 dum iudicat. Circumstantiæ diversæ, si in una Historia tolerari
 commode queant, Gesta diversa non innuunt, nisi geminam fingas
 Christi Sepulturam, quod Lucas solius Iosephi, Iohannes vero
 & Nicodemi meminert, aut ex unica Christi Apparitione Emaun-
 tica duæ fiant, quod eadem Apparitio prolixius a Luca, breviori
 filo a Marco describatur. Lucas, ait WHISTONUS, unus
 idemque Scriptor rem eandem stylo tam diverso vix explicasset!
 Annon vero & Moses eandem Adami ac Evæ creationem Gen. I. 17.
 paucis delineatam, c. II. 7. aliis plane vestitam exhibet cir-
 cumstantiis? Neque tandem Locus diversus diversas Christi in-
 fert Ascensiones, dum Ascensionem Vespertinam e Bethania XV
 stadiis ab Hierosolyma distante Luc. XXIV. 50. 51. coll. Ioh. XI. 18.
 solennem vero e monte Oliveti via Sabbati Hierosolymis remoto
 contigisse, WHISTONUS opinatur. Nondum quippe de situ
 Bethaniæ inter Geographos convenit, nec inter Interpretes: an pa-
 gus seu vicus, an totus ille montis Olivarum tractus Be-
 thania salutetur? quo discrimine, dubio erudite fatiscere conatur
 IO. LIGHTFOOT in Chorogr. Marc. T. II. Opp. p. 409. &
 Hist. Iud. ac Christ. T. II. p. 754. Quid enim? an Lucas Act. I. 12.
 Christum e Monte Oliveti in cælum sublatum memorat, an vero
 Apostolos inde reduces post solennem ad montem Oliveti adora-
 tionem Luc. XXIV. 52. Hierosolymam profectos? Certe propi-
 tia veritate conicit ROB. FLAMINIUS, non describi
 a Lu-

a Luca Ascensionis Christi locum, sed gesta discipulorum, qui Bethania reduces, confectis decem stadiis in Monte Olivarum, quinque stadiis Hierosolyma remoto, substiteriat, agonia Christi, cæterisque ad montem Oliveti Gestis in memoriam devote revocatis, Hierosolymam reversi sint. Postremo Epistolam BARNABÆ viro Apostolico, comitique Pauli individuo, fide Spirituque pleno deberi, WHISTONUS velin cum NAT. ALEXANDRO, IO. DALLÆO, IO. BAPT. COTELERIO, STEPHANO MOYNE, HUG. MENARDO aliisque ante transigat, quam Barnabam cæteris Scriptoribus Sacris opponat, sibi que dictum putet, quod ab ipso in simili dictum est argumento p. 165: *It is not a mighty proper Method to alledge, that BARNABAS was of another Opinion in this matter from the Evangelists.* Quare vel cum HUG. MENARDO & EDITORE BARNABÆ OXONIENSI textus Barnabæ corruptionis incusandus, vel concisum dicendi genus *Φαρεσῶν εἰς αὐτῶν*, ita exponendum erit: *Cum apparuisset, per XL dies, (quos obiter ac extra locum suum immiscet Barnabas) ascendit.* Certe Scriptorum Sacrorum longe sanctior est auctoritas, quam ut ei effata Scriptorum dubiæ fidei anteponi queant, mirari que satis nequeo, virum mathematicis demonstrationibus innutritum tam levi momento ad gravem adeo suspicionem impelli.

§. XVIII.

Quando vero SOCINIANI perpetuitatem Sacerdotii Christi e commoratione Quadragesimali perplexis involvunt dubiis, & Servatorem in terris superstitem illo minimum tempore Sacerdotem inficiari audent, quod Paulus diserte Christum *ἄχρι νῦν* quamdiu in terra fuit, Sacerdotem fuisse neget Hebr. VIII. 4. Scripturæ ignari, insigniter hallucinantur. (†) Alienissima est a Socinianorum ingenio Pauli sententia, id saltim innuens, quod Christus verus perfectusque Sacerdos ac Pontificis V. T. non fuisset antitypus, si, oblatione consummata, perpetuus terræ foret incola,

E

necc

nec in conspectum DEI venisset. Præterea tantum abest, ut commoratio Christi in terra Quadragesimalis a functionibus Christi Sacerdotis aliena sit, ut ea potius Typum Pontificis V. T. luculentius exprimat, qui Adytum intraturus Sanctum pertransiit, & redux e Sanctissimo, muneri suo expediendo in Sancto fuit intentus.

(†) Scopulifunt, ad quos Sociniani de Sacerdotio Christi allidunt, interque eos is præsertim, quem in verbis Paulinis Hebr. VIII. 4. sibi ipsis posuerunt: *Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, ἂν ἦ ἱερεὺς, ὅτων τῶν ἱερέων τῶν πρὸς Φερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα. Si enim Sacerdos foret in Terrâ, Sacerdos non esset. Sacerdotes enim sunt, qui oblationes offerunt secundum Legem.* Vindicias Paulinorum verborum contra Socinianos paratas, nolim repetere. Si enim τὸ πρὸς Φερον δῶρα τῆς θυσίας de cultu diei Expiationis & illatione sanguinis in Sanctum Sanctorum exponas, mihi certe nexus verborum firmissime persvadet, Paulum nequaquam negare, Christum verum Sacrificium DEO in terra obtulisse, cum perpetuo tamen Christi Sacerdotio conciliari non posse, si resurrectione & morte superata perpetuo in terris commorari, nec in conspectu DEI comparuisse diceretur; Sic enim non fore perfectum Sacerdotem a DEO constitutum, solennique iuramento inauguratum. Perinde ut Pontifex V. T. sanguinem victimæ extra sanctuarium immolatae Sacrario intulit, ira ad consummandum Christi Sacerdotium, immolationem victimæ in caelo exceptit præsentatio. Cuinam enim Tabernaculo sanguinem intulisset N. T. Mediator? An terreno? Atqui non erat Sacerdos terreno serviens tabernaculo & umbræ celestium, nec sanguine victimæ terrenæ utebatur, nec e Tribu Levi aut Aaronis natus erat prosapia, cui soli, vi statuti divini, ingressus in Adytum patuit. An nullo? sic ne Pontifex quidem fuisset, & functionem sacerdotalem inchoasset quidem officii autem mania non expleset, ad quam consummandam functiones geminæ arctissimo sibi nexæ vinculo requirebantur, Oblatio nempe victimæ & ingressus ad sanguinis exhibitionem. Quodsi igitur Sociniani Quadragesimalem Christi in terris

terris commorationem veritati Sacerdotii Christi opponant, Christum eo ipso potius Pontificis V. T. typum adumbrasse, ego quidem dubitare nolim. Nam sicut Pontifex Vet. Test. sine in Aduym penetraret, siue e Sanctuario redux fieret, muneris suo in Sancto obeundo intentus, aptandis & reficiendis lucernis thuriq; adolendo operam dedit; Ita Pontifex N. T. post resurrectionem suam universo populo non est exhibitus, sed primitiis N. F., electis a DEO testibus, quos veritatem Resurrectionis suae Regnumq; DEI edocuit & Apostolos velut totidem lampades in fuso oleo Sp. S. refecit. Ioh. XX. 23. Ea tamen in Sancto commoratio, uti Pontificis M. transitum per Sanctum meditantis iisque tantum functionibus intenti, quas in Sancto expediri, necessum erat, irritam non reddidit, ita nec commoratio Quadragesimalis Pontificis N. T. sacerdotium, iter ad Patrem meditantis, ullo modo labefecit. Vid. IO. OWENUS in Exercitationes on the Epistle to the Hebrews concerning the Priesthood of Christ Exerc. IX. §. XI. XII. NIC. GURTLERUS diff. de Perpetuo Sacerdotio I. C. s. CVIII. & IO. D' OUTREIN Comm. in Ebraos T. II. p. 413.

S. XIX.

Ascensionem ad Patrem, si ROB. FLAMINIO credimus, iter excepit in *Eden* seu Paradisum coelestem, statum locumque animarum beatarum, quem Christus soluta a corpore anima in triduo mortis primum, deinde anima corpori unita post Resurrectionem iterato petiit, in certissimam Resurrectionis suae fidem spemque uniendarum animarum cum corporibus Beatorum e tumbis suo tempore excitandorum. Ac evidens quidem reditus Christi ex ADH inter Resurrectionem & Ascensionem indicium FLAMINIUS existimat Sanctorum e monumentis sepulcralibus eductionem, (*) qua gloriae Primogeniti e mortuis comites ac testes, futuræque Resurrectionis universalis antambulones manubiarum instar cum Christo mortis victore ac triumphatore suscitato, ad beatam resurrexerunt

runt immortalitatem ; virtutem mortis Christi , sepulcra aperientis demortuosque excitantis ; proprio comprobatur exemplo. Matth. XXVII. 52.

(*) Sperandam cum Messia adventu piorum Resuscitationem, antiqua persvasi traditione, Iudæi credunt ; Divina autem veritate Resurrectionem Sanctorum cum Christo excitatorum Marthæus confirmat c. XXVII. 52. *ἡ τὰ μνημεία ἀνεώχθησαν, ἡ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἀγίων ἤγειρεθῆ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΓΕΡΕΙΝ ΑΥΤΟΥ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, ἡ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς* Sanctorum nomina ne coniectando quidem assequi, Scriptura silente, datum est. Quando enim IGNATIO ad Magnesios §. IX. teste, Christus Prophetas V. T. *παρῶν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν*, erudite quidem suspicatur THOM. SMITH in Schol. ad Ignat. Epist. p. 80. Prophetas V. T. resuscitatis cum Christo ab IGNATIO annumerari. Ecquis tamen cum Auctore Relationis Pilati ad Tiberium eorum numerum inecat, & Abrahamum, Isaacum, Iacobum, XII. Patriarchas & Mosen e spurio certos nos reddat monumento? aut cum THEOPH. RAYNAUDO T. IX. Opp. c. XIII. p. 555. Latronem in cruce conversum ex eo contentiose arguat, quod nullæ Latronis in Ecclesia Romana supersint reliquæ? Si Historiæ Iobici c. XLII. 21. cum IO. PINEDA T. II. p. 61. credimus, Iobus resuscitatorum cum Christo auxit numerum *γέγραπται δὲ, αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ Κύριος ἀνίστησιν*. Sed lacinia est LXX. versioni adsuta unanimi quidem Codd. Græcorum THEODOTIONIS ac ARABIS versione probata, a CHRYSOSTOMO ac OLYMPIODORO explicata, additamentis tamen Iobæis abs ORIGENE in Respons. ad Africanum merito accensita: *Ἐν ἄλλοις πολλοῖς ἀγίοις βιβλίοις ἐνεχομεν πῆ μὲν πλείονα παρ' ἡμῖν κείμενα, ἢ παρ' Ἑβραίοις· πῆ δὲ λείπονται· Ἀλλὰ ἡ ἀπὸ τῆ Ἰωβ, τὰ ἀπὸ τῆ γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι, μεθ' ὧν ὁ Κύριος ἀνίστησιν ἡ λ. ἐκεῖται παρὰ τοῖς Ἑβραίοις· Καὶ ἄλλα δὲ μυρία ἐνεχομεν ἐν τῷ Ἰωβ ἡ κατ' ὀλίγον ἡ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀντιγραφοῖς παρὰ τὰ Ἰσραηλίοις*, quam in rem conferri merentur IAC. USSERIUS in Diatr. de LXX. Verf. c. VIII. FRIDR. SPANHEMIUS in Hist. Iobici. V. §. VI. T. II. Opp. p. 43. & IO. RUD. WETSTENIUS Observ. in Orig. Epist.

Epist. ad Afric. p. 187. Ad Sanctos N. T. alii deveniunt, & Simeonem quidem senem, aliosq; paulo ante mortem Christi demortuos resuscitatis annumerat DAN. WHITBY in Paraphr. N. T. ad Matth. XXVII. 52. quod resuscitati, iis quibus apparebant, noti fuisse perhibeantur. Si tamen solos Sanctos Christo coævus intelligit, probabilitate sua cadit coniectura Viri Cl. non inelegans. Ut enim taceam, Mosen & Eliam nunquam ante Apostolis inspectos, iis tamen in comitiis montanis cognitos fuisse; Christi certe ætas adeo perversa fuit, ut præter Iohannem Baptistam, eiusque Parentes, Simeonem ac Hannam pauci sanctis ante Christum demortuos annumerari queant, & tamen Pontificii ne hos quidem cum Christo resuscitados in cælum erectos credunt, quod eorum in cælum ascensio cum reliquiis in Ecclesia Papæa divino cultu susceptis, componi nequeat. Quin & Hannam omnesque scæminas IO. LORINUS Comm. in Act. II. 29. excludit, quod Mariam decuerit esse Primogenitam resurgentium inter scæminas, sicut Christum inter viros, quod figmentum cum ficta Mariæ in cælum Ascensione a Pontificiis, LAMBECIO præsertim L. VIII. de Bibl. Vind. p. 132. asserit, componi posse, non dubito. Hoc solo contentos nos volunt Scriptores Sacri, quod Sancti resuscitati, in apparitione sua divino illustres lumine, declararint, olim se mundi fuisse incolas; An vero exitus eorum e monumentis tempore mortis, Apparitio vero post Resurrectionem Cl. isti contigerit? diversa vocum *μετὰ τὴν ἐγερσιν αὐτῶν* interpunctione, dirimendum iudico cum DAN. HEINSIO Lib. I. Exerc. S. c. XXII. ANT. BYNÆO L. III. de Morte I. C. c. VIII. §. XXVIII. & NANOTILLEMONTIO T. I. Mémoires pour servir à l'Hist. Eccl. Observ. XXXVI. p. 250. Ut adeo non satis libratæ rationum momentis ROB. FLAMINIUS L. III. Christol. c. V. p. 508. ex addito eductionis e sepulchris mortuorum tempore concludat, *that Christ brought them from thence, after his own Resurrection*, Christum e Paradisiaco *ἀδῆν* post Resurrectionem suam Sanctos eduxisse. Mathæo enim auctore Sancti vi mortis Christi excitati & e Paradisoeducti, post Resurrectionem Christi urbem sanctam palam ingressi sunt, ut resurrectionem Servatoris, suâ, omnibus urbis sacrae incolis confirmarent. Nec concedi potest FLAMINIO Enocæ incolis confirmarent. Nec concedi potest FLAMINIO Enocæ incolis confirmarent. Nec concedi potest FLAMINIO Enocæ incolis confirmarent. Nec concedi potest FLAMINIO Enocæ incolis confirmarent.

out them, tho perhaps with some sort of equivalent vehicles, sine corpore, vehiculo tamen quodam corporeo vestitos in Paradiso vivere, licet innovatam ac paradoxam istam sententiam L. I. Christology p. 64. operosius propugnarit. Existimarem, singularem hanc Sanctorum Resuscitationem prædici a Christo Ioh. V. 25. *Εγχεταί ἄρα, ἃ νῦν ἐστὶν ὅτι οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τῆς τῆς Θεοῦ, ἃ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. Instat hora, qua mortui vocem filii DEI audient & qui audient, vitam recuperabunt.* Resurrectionem enim spiritualem cogitare, textus non permittit, nec Universalem omnium mortuorum Resurrectionem, quam ceu maiori dignam admiratione ab hac multis modis discriminat v. 28. 29. sed eam quæ mox instabat, qua quidam mortuorum φωνῆς filii DEI in cruce expirantis Math. XXVII. 50. φωνῆς, quam ruptura veli, fissura petrarum, terræ motus, aperturaq; monumentorum excepit, in vitam revocandi erant. An vero solennis Sanctorum V. T. Resurrectio similem Sanctorum N. T. sub multis persecutionibus mortuorum resuscitationem in solenni Millenario sperandam adumbrarit? quod FLAMINIUS insigni eruditionis apparatu in Diff. of the First Resurrection p. 29. seqq. adfruit, Anglos magni nominis WHITBYUM, STAYNOIUM, BEVERLEIUM & WHISTONUM impugnans, proluxiori scrutinio dignum existimo.

§. XX.

Cæterum maiori temeritate HENRICUS DODWELLUS (†) e Scriptura Patribusque primævis animas fidelium V. T. in Paradisiaco Christi itinere aquæ Baptismo lotas, magno quidem, sed non minus inani labore, adfruxit. Atque id quidem ex ipsa, quam Scriptura exponit, Baptismi ratione convellitur. Baptismus enim est foedus gratiæ I. Petr. III. 21. homines non in Oeconomia gloriæ sed gratiæ obligans. Sigillum est, sed novi foederis, quo Christus, veteri antiquato, novum inauguravit. Quare sicut Circumcisio Majores Abrahami ante institutionem suam non obligasset, ita nec Baptismus Novi foederis signaculum, fideles V. T. Baptismo nondum introducto, denatos, obligare potuit.

(†) Ni-

(*) Nihil non molitur HENR. DODWELLUS in the Epistolarly Discourse seu Discursu Epistolico Londini MDCCVI. edito, ut animam natura sua mortalem immortalem fieri, persuadeat, impiorum quidem per merum DEi arbitrium, ut puniantur, piorum vero per Spiritum Baptistalem legitime electorum Episcoporum benedictione collatum, ut præmio potiuntur. Et ut eam, quam sibi semel persvaserat, aliis quoq; probabilissimam reddat, sententiam, omnibus dubiis superandis animum addit. Quorum quidem illud DODWELLUM haud leviter suspensum tenet: Quid de animabus fidelium V. T. ante Baptisti institutionem demortuorum sentiendum sit? an & illis Baptistus immortalitatem contulerit? Hinc, ut illas quoq; immortalitatis dono, per Baptistum collato gaudere ostendat, animas fidelium V. T. ante Baptistum a Christo institutum demortuorum, ut immortalitatis per Baptistum gauderent privilegio, a Christo in *ædñ* Baptistum lotas ac immortalitate dotatas esse, propugnat. Conf. s. XLII. p. 175. DODWELLUM magno agmine Viri in Anglia celebriores SAM. CLARKIUS, EDMUNDUS CHISHULL, IO. TURNERUS, THOMAS MILLESIIUS, IO. NORRIS aliique eruditissimæ ac prolixis scriptis aggressi sunt; Hoc vero de animabus in Paradiso a Christo baptizatis Paradoxon, solus, quantum novi, sub examine vocavit DANIEL WHITBY in Reflections on some Assertions and Opinions of Mr. Dodwell. Sect. VI. p. 83. seqq.

§. XXI.

Enimvero ut istarum DODWELLI coniecturarum pateat imbecillitas, omnes certe ita comparatas puto, ut vim Baptisti soli N. T. vindicetam, haud obscure labefactent. Et Baptisti quidem tanta videtur DODWELLO necessitas, quanta fidei, ut sine Baptistum æque ac sine fide salus sperari nequeat, quod utrumque arctissimo nexu a Christo coniungatur: Qui credit & baptizatus fuerit, salvus erit Marc. XVI. 16. Ioh. III. 5. 1. Petr. III. 21. Unde concludit, fideles V. T. & eadem cum fidelibus N. T. fide, &

& eodem salvari Baptismo, quem cum vivi non susceperint, Baptismo in V. T. nondum introducto, mortui Baptismo Christi irrorati fuerint. Quamvis vero Christus Baptismum propria non administraverit manu Ioh. IV. 2. & Baptismum aquæ Apostolis demandatum non pro animabus separatis sed pro vivis saltim instituerit; Gratiâ tamen suam Baptismo aquæ ita non adarctavit, ut neminem ab ordinata salutis via Ioh. III. 5. Nicodemo patefacta (†) exemptum velit.

(†) Oraculum Ioh. III. 5. de inevitabili Baptismi necessitate veteris Ecclesiæ Doctores non sine exceptione intelligunt, quin potius in casibus extraordinariis Legis ordinariæ dispensationem admittunt. Et Martyres quidem vitam in fidei offerentes testimonium sine prævio Aquæ Baptismo Regnum gloriæ ingredi, Baptismumque Sangvinis in Martyribus vices Baptismi aquæ sustinere TERTULLIANUS de Baptismo c. XVI. CYRILLUS HIEROS. Catech. XIII. FULGENTIUS de Fide ad Petrum c. III. & GENNADIUS de Eccles. Dogm. c. LXXIV. arbitrantur. Unde CLEMENS ALEXANDRINUS L. IV. Strom. p. 503. Martyrium nominat ἀποκάθαρσιν ἀμαρτιῶν μετὰ δόξης peccatorum gloriosam purificationem, quod ORIGENÈ auctore, Hom. VII. in Iudic. magis purificet, quam Baptismus aquæ, & CYPRIANUS ad Iubaianum Epist. LXXIII. maiorem gratiam Sangvinis quam Aquæ Baptismo adscribit, quod post illum relapsus in peccata negetur, & baptizati cum DEO statim copulentur fideique corona potiantur, non amplius, ut in aquo, servis, verum amicis Christi accensiti; Quam Patrum sententiam HENR. DODWELLUS Diss. Cypriana XIII. de secundo Martyrum Baptismo §. VII. multo eruditionis apparatu defendit. Porro & Catechumenorum ad Baptismum suspiria, Baptismo actu collato æquipararunt Veteres, deque Infantibus Christianorum ante Baptismum denatis, mitius Ecclesia pronunciavit. Quamobrem qui peremptoria Christi sententia gloriam sine baptismo denatis præcludunt, ad desperata invitati remedia, vel Baptismum in vino ac arena admittunt, vel In-

fantes

fantes natos aqua viva destituti; mortifera ac venenata irrorari, aut accelerandi Baptismi ergo in puteos fontesque proiici, vel maternis latebris absconditos, utero secto extrahi maluerunt, ne presentissimo quidem matris partusve periculo territi. Pari fere iure, quo nonnulli peremptoria Christi de S. Cœna Ioh. VI. 53. morti sententia, neminem sine S. Cœnæ usu salutem consequi posse, rati, infantibus æque ac mortuis Eucharistiam distribuerunt. Vid. IO. HARDUINUS in Qq. de Baptismo Q. II. Opp. Sel. p. 223. IO. DALLÆUS L. V. de Cultibus Latinorum Religiosis c. III. p. 576 THEOPH. RAYNAUDUS de Sectione Cæsarea T. XIV. Opp. p. 266. & IO. ANDR. SCHMIDT Diss. de Baptismo per Arenam p. 10. ut & de Eucharistia Mortuorum.

§. XXII.

Baptismum ΤΗΡ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ I. Cor. XV. 29. a DODWELLO obiectum, nec Baptismum puto animarum separatarum fidelium V. T. aut Vicarium quendam Sponsorum superstitum pro illis, qui fato inevitabili ante Baptismum susceptum abrepti, fidem in Christum vita pariter ac lingua professi erant; nec ea fini susceptum iudico, ut animæ mortuorum in foedus divinum per Baptismum coopratae ac immortalitate dotatae, coelestis gaudii redderentur participes. Vicarium enim, quem DODWELLUS fingit, fideiussorum pro defunctis Baptismum, indubitati priorum Seculorum testes ac Tabulae obfirmate renuunt, nec Paulus minimos Ecclesiae Corinthiaca carpens abusus, errorem gravissimum dissimulasset, nedum ex eodem argumentum fidei petiisset. (**)

(**) Nimirum Baptismum pro mortuis DODWELLUS in Disc. Epist. §. XLII. p. 178. interpretatur de Baptismo vicario Susceptorum ac Fideiussorum Ecclesiae Apostolicae, pro iis suscepto, qui fidem Christianam agnoverant, *but bad, by some Providence unavoidable by human diligence been taken away before they had received the Sacrament of Baptism*, sed morte inopina praeventi, sine

Baptismo decesserant. Quo Baptismo fidelium, iusto titulo Federis Baptifmalis iuribus sibi vindicatis, certi fiebant Christiani superstites, corpora demortuorum animabus suis olim socianda resuscitatum iri. Inde ergo pro Resurrectione mortuorum argumentum omni exceptione maius petere DODWELLO videtur Apostolus adversus illos, qui mortuos nunquam resurrecturos infeliciter opinabantur. Firmiora vero ritus huius documenta desiderantur, illo maxime in loco, in quo omnium fere & Criticorum & Theologorum defudavit industria, aut cum HARDUINO, COLOMESIO, SPANHEMIO, SCHMIDIO, SAUBERTO, aliisque transigenda ante fuisset DODWELLO, quam suam eruditius obtruderet coniecturam. Nolim tamen diffiteri, simile quid ante DODWELLUM præter antiquiores TERTULLIANUM & AMBROSIVM in mentem venisse GROTIUM, CASAUBONUM, IUSTELLO, GOODWINO, DALLÆO, aliisque FRIED. SPANHEMIO Diff. de Bapt. propter mortuos Sect. II. §. IV. T. III. Opp. p. 583. memoratis.

§. XXIII.

HERMÆ tandem Visio, viri, iudice DODWELLO, Apostolici, in qua Patriarchæ aliique fideles, ante Christum in carne exhibitum mortui, e Baptifmo aquæ ascendentis, ipsi revelati sunt, inque Regnum DEI deposita prioris vitæ per Baptifmum mortalitate, ingredi, eandem meretur censuram, quam sententia THEODORI ABUCARÆ, demortuos ante Christum exhibitum fideles, aqua e latere Christi perforato irroratos, adstruentis. (*)

(*) HERMAM Lib. III. Simil. IX. §. XVI. non in re vere gesta, sed Visione enarranda occupari, nec omnia in proprio urgenda sensu, contendunt plurimi. CLEMENS ALEX. tamen L. VI. Strom. rem vere gestam narrari credit, fundamentum coniecturæ in Scriptura quærens 1. Cor. XV. 29. 1. Petr. III. 19. IV. 6. Alii tandem Baptifmi Aquæ necessitatem visionis schemati implicari opinantur, ut W. WALL Theologus Anglus in *the History of*
In-

Infant Baptism P. I. c. I. §. IV. p. 4. 5. observat. Potior eaque perpetua fere de autoritate HERMÆ lis fuit. Etsi enim DODWELLUS Diff. Cyprianica IV. §. I. Hermam illuminatissimi Prophetæ titulo dignum iudicet, charismate Visionum suo ævo illustrem, & in Observ. ad Iren. p. 120. fidem humana longe maiorem ei tribuat, maxime, cum varii Bibliorum Codices a IO. MARTIANÆO Proleg. III. in Hieronym. allegati, Visiones Hermæ scriptis N. T. adiectas, exhibeant; Eas tamen iam Origenis ætate contemni cœpisse, & a DAV. BLONDELLO ac LARROQUANO vilipendi, dissimulandum non est. Vid. LEO ALLATIUS de Libb. Eccles. Græc. Diff. II. p. 251. seqq. IO. BAPT. COTELERIUS in Hermam T. I. PP. Apost. p. 118. & DAN. WHITBY in Reflexions of Mr. Dodwell. p. 101. seqq. Abucaræ vero meditationem singulari cura solidæq; eruditionis apparatu illustratam, excussit THOM. ITTIGIUS Diff. de Baptismo Fid. ante adv. Christi defunctorum per aquam quæ ex eius latere profluxit §. XXXIV.

§. XXIV.

Quum vero & Angelos imperio suo Servator subiecerit Phil. II. 10. I. Petr. III. 22., existimat FLAMINIUS (*) Angelorum turmas cœlo delapsas Christo mortis infernique domitori pæana cecinisse, multumque temporis Quadragesimalis Christi commorationis colloquiis Christum inter & Angelos institutis, infuntum esse. Altum nihilominus de his Angelorum colloquiis in Historia Sacra silentium est; quod, dum excusare tentat FLAMINIUS, visa saltim ac audita narrare sacros opinatus Historicos, haud leviter impingit. Neque enim illi visis ac auditis tantum contenti sunt, sed divino afflatu pleni vel nulli vel paucis, denique nec sibi ipsis visa ac audita consignarunt, quo præsertim apparitiones & colloquia Angelorum Matth. I. 20. IV. 11. Luc. XXII. 43. refero. Paulus quidem apparitiones Angelicas, medias collocat inter Re-

furrectionem & prædicationem Evangelii inter Gentes
 1. Tim. III. 16. Enimvero si de Angelis Christi Resurre-
 ctionem in tumba sepulcrali nunciantibus, vel Apostolis
 cæterisque Evangelii Præconibus Christi apparitionibus
 intra XL dierum decursum convictis Paulum exponas, (**)
 ordo verborum illæsus manet, nec est, quod in iis FLA-
 MINIO favere possit.

(*) Idem fere cum FLAMINIO L. III. Christologia c. V. p. 508.
 509. in mentem venit S. HILDEGARDI in Quæst. XXXVIII.
 Solutionibus Wiberto Monacho Gemblacensi transmissis Q. XX.
 quas exhibet Tom. XXIII. Bibl. PP. Max. p. 587. (**) Et
 Præcones verbi Angelos, & ἀγγέλους quibus Christus visus est,
 Apostolos reliquosque Resurrectionis Dominicæ testes nuncupa-
 re, absolum non est, minimum illa interpretandi ratio ordini a
 Paulo observato, non contrariatur. Christus enim ἐφανερώθη ἐν
 σαρκὶ cum in carne e Maria per nativitatem assumpta mundo mani-
 festatus apparuit Ioh. I. 14. Ebr. II. 14. Tit. II. 11. ἐδηλωθή ἐν
 πνεύματι per Spiritum æternum e mortuis eductus, soluto iustitiæ
 divinæ pro hominibus pretio in iudicio divino plene absolutus est,
 Rom. I. 4. Ebr. XIII. 20. 1. Petr. III. 18, sicq; peccato extincto vi-
 ctæque morte plenam resurgentium massam sanctificavit 1. Cor.
 XV. 20. Id, ut mundo innotesceret, ὤφθη Ἀγγέλοις Apostolis cæ-
 terisque Resurrectionis suæ testibus per XL. dies visus, apparuit
 Act. XIII. 31. 1. Cor. XV. 5. qui repudiato a Iudæis Evangelio
 ad Gentiles conversi ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν CHRISTUM gentibus
 annunciarunt Ef. XLIX. 6. Act. XIII. 46. eo ipso ἐπίστευθη ἐν
 κόσμῳ Fundamentum fidei factus cui totius orbis fides nititur,
 1. Cor. III. 11. ut omnes per fidem vitam haberent in nomine Chri-
 sti Ioh. XX. 31. Tandem officio hoc expleto ἀνελήθη ἐν δό-
 ξῃ in gloriam nullis seculorum terminis circumscriptam evehctus, ad
 dextram DEI exaltatus est Act. I. 11. Phil. II. 9.

§. XXV.

Quo fundamento vero, nisi vel infirmo vel nullo sta-
 re putes iter Servatoris resuscitati ad Gentes dominio suo
 sub-

subiectas, in quo Orbem incognito hac quidem fini peragrassse, conicit FLAMINIUS, ut variarum gentium imperio suo subditarum rationem statumque exploraret. (†) Quid ergo? Servator ante mortem Iudææ Samariæque terminos egressus non est? Non est sane; sed tamen nec omnes Iudææ angulos perreptavit, licet minister esset Circumcisionis Rom. XV. 8. divino foedere inauguratus Luc. I. 68. 73. missus in carnem quæsitum sparsas Israelis oves Matth. XV. 24. Æque enim ut hæres Regni gentium imperio suo subiectarum Dominus est, tametsi omnium ditonum imperio suo subiectarum angulos non perreptaverit; Ita & Christus, cui totus, qua patet, Orbis, omnesque terrarum termini cum universa gentium copia hæreditario iure traditi sunt Ps. II. 8. Gen. XLIX. 10. Hagg. II. 7. genti circumcisæ tantum prædicavit, id tamen negotii Apostolis dedit, ut Gentibus Evangelium nunciarent, suaque insuper præsentia Ecclesiæ se præfuturum promisit. Matth. XXVIII. 20. Ecquid vero Gentilibus occulta Christi profuisset Apparitio, nisi ab iis, perinde ut a Iudæis palam conspectus, cum iis locutus & conversatus esset?

(†) Quo de Paradoxo evidens ferre liceat iudicium, iuvat illud verbis FLAMINII describere p. 509. *For, tho he was, for special Reasons, confin'd to Iudæa, Samaria and Galilee before his Death; Yet, seeing his Gospel was to be sent into all Nations, was it not congruous to his Design, to make an incognito Visit to the other Tribes, Families and Nations of Men?*

§. XXVI.

Postremo graviter errant, qui præcipuas N. Foederis leges tempore Quadragesimali a Christo traditas autumant. Et nostro tamen tempore GUIL. WHISTONUS ut Constitutiones Apostolicas Canonicis N. T. scriptis æquaret, præci-

præcipuas N. F. Leges a Christo in Monte Sionis tradendas Quadragesimali inter Resurrectionem & Ascensionem tempore Apostolis vere tradidisse, hujusque rei memoriana in celebri τῆς τεσσαρακοστῆς Ieiunio, non ut vulgo existimant XL sed V diebus celebrato, quotannis ab Ecclesia renovatam & defendere & Constitutionum Apostolicarum auctoritate roborare, ausus est. (**). Scriptura, cunctis potior, Christum in mysteriis Regni cœlestis plenissime inculcandis, eo tempore occupatum fuisse, testatur Act. I. 3. dogmata quoque Christi non post Resurrectionem demum, sed multis ante temporibus inculcata Luc. XXIV. 44. de Messiæ Persona ac Officio, Luc. XXIV. 46. de Pœnitentia ac Remissione Peccatorum v. 47. de Baptismo gentium Matth. XXVIII. 19. exprimit. Alias vero ab his, easque novas a Christo e monte Sionis promulgatas, ritus præsertim longo post tempore excogitados nec exprimit nec determinat.

(**) Æque solida ista WHISTONI in *Essay on the Apostolical Constitutions* c. I. p. 14. ac ROB. BELLARMINI L. IV. de Verbo DEI c. V. pro Traditionibus argutatio est. Nimirum Christum ante Resurrectionem suam discipulis dogmata, quibus portandis eo nondum apti erant tempore Ioh. XVI. 12. intra XL post Resurrectionem dies, tradidisse; Hæc vero dogmata Apostolos nec invidia quadam motos nec oblivione ductos viva voce Ecclesiæ exposuisse. Verum Traditiones novas rerum ad fidem firmandam moresque formandos, necessariorum δὲ ὧν ἦν μάλιστα τὰς ἀκρωμένους δύνασθαι βεβαιῶσαι πρὸς πίστιν τὴν ἀδιάφθορον, καὶ πάθεισιν ἔχειν ἡθικὴν τε καὶ δογματικὴν, ut cum CYRILLO ALEXANDRINO Comm. in Ioh. L. XII. T. IV. Opp. p. 1123. loquar, in famoso τεσσαρακονταημέρῳ hac lege a Christo traditas esse, ut nunquam literis concrederentur, sed viva voce Ecclesiæ proponerentur, ab intentione Christi longe alienum est, qua uberiorem dogmatum revelationem non ad tempus post Resurrectionem Quadagesima-

gesimale, sed ad ὑπόμνησιν Sp. S. die Pentecostes effundendi, distulit Ioh. XVI. 13. nec aliorum, sed clariorem saltem eorundem mysteriorum expositionem promisit Ioh. XIV. 26. XVI. 15. Perinde ut Paulus γάρτα ποτίζων ἔβρωμα non alia fide parvulos ac infantes in fide, alia perfectos nutrit, sed eadem dogmata auditorum aptavit ingenio 1. Cor. III. 1. 2. Institutionem tamen Sacramentorum his diebus promulgatam contendit BELLARMINUS! Id quidem si de Baptismo Gentium, aut de magnis salutis mysteriis, a Christo revelatis, dictum velit, facile cum LEONE M. Serm. I. de Ascens. Dom. c. II. largior, *dies inter Resurrectionem Domini Ascensionemque otioso non transisse decursu, sed magna in iis confirmata sacramenta*; Si vero de spuris Ecclesie Papae Sacramentis, sui credo oblitus sit Cardinalis, quod alibi eorum institutionem non in Traditionem, sed expressam Scripturam resolvat. Ceterum de celebri τεσσαρακοστής ieiunio seu XL seu V diebus in veteri Ecclesia celebrato, WHISTONO litem prolixam non moveo, quod IO. DALLÆUS de Ieiun. & Quadrag. L. III. c. VII. & IX. eam rem data opera agat, quem prolixius quidem, impari tamen in nonnullis conatu impugnat GUILH. BEVEREGIUS L. III. Cod. Canon. Eccl. Primit. vindicati & Illustr. c. II. seqq. Nimirum SOCRATE L. V. H. E. c. XXII. auctore, numeri dierum ieiunio destinatorum ingens olim in Ecclesia fuit discrimen, quod ne BEVEREGIUS quidem Observ. in Can. LXIX. Apost. p. 34. in dubium vocare sustinuit. Quando vero WHISTONUS auctoritate IGNATII Epist. ad Philip. s. XIII. motus, τὴν τεσσαρακοστήν αἰτ μνήσιν περιέχεν τῆς τῆς Κυρίας πολιτείας imitari conversationem Dominicam & AUCTOR Constit. Apost. L. V. c. XII. τεσσαρακοστήν μνήμην περιέχεν τῆς τῆς Κυρίας πολιτείας ἢ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, nolim quidem per πολιτείαν Κυρίας aliam Christi conversationem quam Quadragesimalem resurrectionem inter & Ascensionem intelligi, per νομοθεσίαν vero non Leges N. F. eo tempore latas, sed quadragesimalem Moysis in monte commorationem indicari, quam Ecclesia in Ieiunio τῆς τεσσαρακοστής piamente recoluit. Taceo IAC. USSERIUM in Prolegg. ad Epist. Ignat. c. XIII. Constitutionum Apostolicarum ac Epistolarum Ignatii corruptelas ab eadem manu derivandas vel

vel ex hoc documento suspicari. Tandem dum WHISTONUS Legis novæ e monte promulgatæ meminit, opportune obveniunt illa EUSEBII L. III. de Vita Const. c. XLIII. narrantis Helenam Constantini matrem duo exstruxisse Tempia, alterum ad speluncam in qua natus est Servator, alterum in monte, *καὶ ταῦτα λόγῳ ἀληθῆς κατέχει ἐν αὐτῷ ἀντὶ τῆς αὐτῆς διασώτας μωρῶν τὰς ἀπορήτας τελετὰς τῶν τῶν ὅλων Σωτῆρα.* *Hic Christum Servatorem omnium, arcanis mysteriis discipulos suos in spelunca iniitasse, verax fert historia.* Non imperite quidem suspicatur VALESIVS Eusebium ἀπορήτας τελετὰς sermonem Christi de interitu mundi Matth. XXIV. 1, recensitum, salutare, TILLEMONTIUS tamen mysteria inter Resurrectionem ac Ascensionem a Christo in monte tradita Eusebium innuere credit. Quæ, si dubio carent, Christus in monte discipulos docuit; an XL diebus novisque dogmatibus eos instruxerit? de eo quidem altum & in traditione veteri, & in Eusebio silentium est.

§. XXVIII.

Connumerentur vero Gesta Christi a FLAMINIO, WHISTONO aliisque congesta, certe ne his quidem collectis tempus Quadragesimale cum Apparitionum conciliabitur paucitate. Quare vinculis præiudiciorum liberati dicamus, Christum Apparitionibus sæpius repetitis resurrectionis suæ veritatem, suamque Maiestatem multis demonstrasse miraculis Ioh. XX. 30. 31. sermonibus prolixioribus occupatum XXI. 25. sæpius cum discipulis comedis ac bibisse Act. I. 4. X. 41. (†) Oracula divina colloquiis iteratis uberius exposuisse Luc. XXIV. 27. 44. Act. X. 41., cum vel solis Confessoribus e Galilæa post solennem manifestationem Hierosolymæ collectis visus sit *ἡμέρας ΠΑΒΙΟΥΣ* per dies bene multos Act. XIII. 31. In reliquis ignorantiam modeste profiteri satius est, quam vanis indulgere coniecturis, ne in oculis sapientiæ divinæ viis, arcanisque consiliis plus iusto sapiamus. Neque enim

enim sine causa Iohannes a nimia Gestorum Christi nos deterruit indagine Ioh. XX. 30. 31. XXI. 25. Hinc Christum in verbo veritatis revelatum, ea, qua fas est, scrutemur industria, & ne tanta indigni reddamur illecebris, vestigia Servatoris, excussis carnis nostræ illecebris, vita intaminata, sublimibusque rerum coelestium meditationibus immerfi, exprimamus, velut singulis momentis e terreno, quod circumferimus migraturi tabernaculo, ut cum emigrandum sit, bene nobis sit perpetuo!

(†) Prolixis exposita sunt eruditorum divortiis verba IGNATII ad Smyrnæos §. III. fidem suam de vera CHRISTI carne Docetarum opponentis novitati: *Εγὼ γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ αὐτὸν ἵδα καὶ πιστεύω ὄντα, καὶ ὅτε πρὸς τὰς περὶ Πέτρον ἠλθεν, ἔφη αὐτοῖς λάβετε ψηλαφῆσατέ με καὶ ἴδετε. καὶ εὐθύς αὐτῶν ἦν ἄντο καὶ ἐπίστευσαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν συνέφαγεν αὐτοῖς καὶ συνέπιεν* (addit Editio interpolata: *ἄχρις ἡμερῶν ὅλων τεσσαρακοντα*) *ὡς σαρκίως, καὶ πνευματικῶς ἠνωμένῳ τῷ Πατρὶ.* Non affequantur IGNATII mentem, qui cum P. DAN. HUETIO Dem. Evang. Prop. I. §. II. & RICH. MONTACUTIO T. II. Origg. Eccles. p. 457. IGNATIUM gloriari fingunt, quod Christum à mortuis suscitatum suis conspexerit oculis; Neque enim de visu, sed de fide sua aliorum testimoniis roborata differens ait: *ἐγὼ ἐν σαρκὶ αὐτὸν ἵδα ὄντα* Novè *eum in carne existere*, feu, ut Codex Laurentianus & Anglicanus IO. PEARSONO in Vindic. Ignat. L. II. c. X. notati legunt: *Εγὼ γὰρ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ αὐτὸν Οἶδα καὶ Πιστεύω ὄντα*, qui IO. DALLÆUM ab Interprete Latino deceptum esse, non male coniecit. Unde procul ab iis recedunt IO. PEARSONUS & THOMAS SMITH in Annot. ad Epist. Ignat. Oxon. 1709. ed. p. 13. & 63. nec non IO. ALDRICHIUS in Ignat. Epist. ad Smyrnæos §. III. Præterea vero quando IGNATIUS Christum post Resurrectionem cum Discipulis bibisse memorat, Ignatianas Epistolas crassi erroris ex hoc capite inculcat IO. DALLÆUS, quod Christum Quadragesimali illo tempore bibisse tradant, cuius præter Aætā nul-

lum

lum in Evangelio suppetat exemplum. Certe si illud verum non est, quod ex Actis Apostolicis patet, licet ex Evangelio non constet, nec Apostoli cum Christo resuscitato manducarunt, quia in Evangelio Apostoli cum Christo resuscitato manducasse nullibi perhibentur. Et diserte tamen inquirunt Apostoli: *Συνεφάγομεν ἔχυστην ἰομεν ἄττα* *Comedimus & BIBIMUS CUM ILLO* Act. X. 41. Umbram exceptionis habent illa DALLÆI: Apostoli cum Christo a mortuis suscitato manducarunt & biberunt, non autem Christus cum Apostolis, quod tamen vult IGNATIUS. Quasi vero Confessores Christi e Galilæa *συναναβαίνοντες αὐτῷ* ascendentes una cum Christo Act. XIII. 31. soli Hierosolymam se contulerint Christo in Galilæa relicto? aut *συνεφάγοντες αὐτῷ* soli comederint, Christo excluso? Certe eodem modo Apostoli *συνέπιον χριστῷ* quo *συνέφαγον αὐτῷ* Christo autem manducante, manducarunt. Eo igitur bibente, biberunt, & quidem non inter se, sed *σὺν αὐτῷ*. Quis enim credat Christum pristina familiaritatis cum Apostolis post Resurrectionem documenta daturum, nudum epulorum fuisse aut Ephorum aut spectatorem? Hinc quoque merito HIERONYMI, AUGUSTINI & THEODORETI cum IGNATIO in verbis Lucae consensum IO. BAPT. COTELERIIUS T. II PR. Apost. p. 36. & IO. PEARSONUS in Vindiciis Epist. Ignatii c. X. DALLÆO opposuerunt.

M. ⊕. Δ.

01 A 6526

ULB Halle
002 935 83X

3

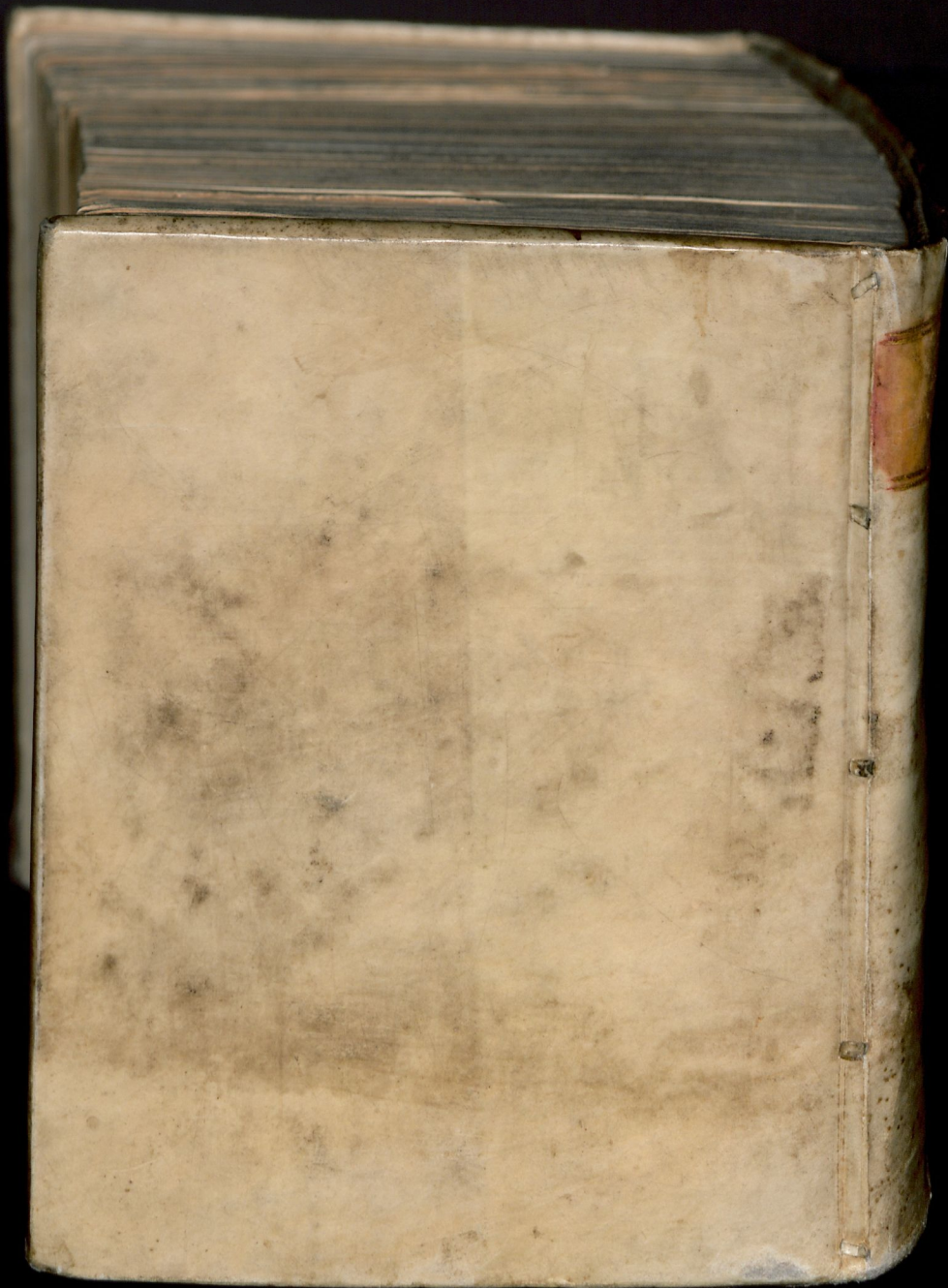
Sl

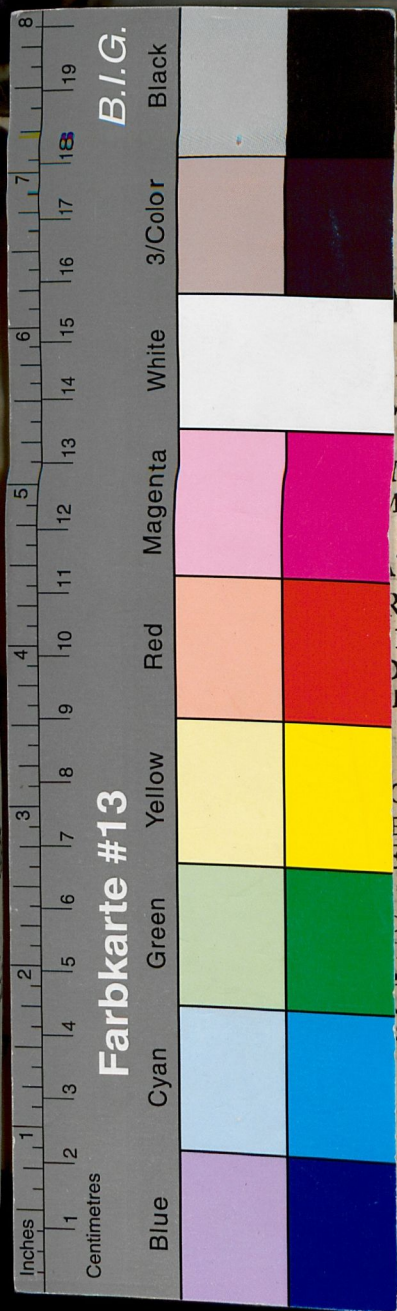
VD 17

R

F. 51.

30

M. ①

CHRISTI

AGESIMALIA

INTER ET ASCENSIONEM

A

NI, DODWELLI, HARDUINI,
QUE PARADOXIS
LIBERATA,
AMPLISSIMI DECRETO

RO LOCO

IN THEOLOGIA EXTRA-
ORDINARIÆ

MENTILATIONI EXPONIT

PRÆSES

IACOBUS QVANDT

OL. D. ET P. P.

ESPONDENTE

EDO HENRICO GOLTZ

TORIO MAXIMO

OCCXVI. DIE IX. IUNII

TE-ET POMERIDIANIS.

REGIOMONTI

S REUSNERIANIS.